

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkušnja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na doma za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tujevostne dežele 6 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posredniki listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 6. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo Koroska cesta šte. 6, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petstotice za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezapirte reklamacije so poštne proste.

Naš cesar bolan.

Dunaj, 15. oktobra 1907.

Avstrijsko prebivalstvo nestrpno pričakuje poročil, ki jih pošiljajo iz Schönbrunn med svet ob sedanjim cesarjevi bolezni. Odkrito sočustvuje prebivalstvo ob cesarjevi bolezni in vse želi, naj bi avstrijski si volasi vladar kmalu okreval in naj bi še dolgo vrsto let vladal duševno in telesno zdrav, krepak in čil, narodom svoje države.

Računati se pa mora zazdaj z dejstvom, da cesar potrebuje več časa, da popolnoma ozdravi. Najbrže bo moral cesar ob ugodnem trenutku potovati v kako zdravilišče na jugu ob morju, da popolnoma ozdravi svoj katar.

Bolezen, ki je zdaj izbruhnila pri cesarju, je že precej stara. Prehladil se je namreč cesar lani ob jesenskih vojaških vajah. Dvorni svetnik zdravnik dr. Kerzl je že lani svetoval cesarju, naj se z ozirom na izpremenljivo jesensko vreme ne udeležuje jesenskih vojaških vaj. A cesar se vedno strogo drži svoje dolžnosti in izvede z železno voljo, za kar se zavzame, in ni ubogal dr. Kerzla.

Cesar se je nato res prehladil in resno se boje, da se cesar ne bo držal navodil zdravnikov, vsled česar se bolezen, ki zdaj ni nevarna, lahko pozneje ponovi. Že ob prvi bolezni so cesarja pregovorili le s težavo, da se je podal v Išč. Ne bil bi šel, če bi ne bilo ostalo prehlajenje trdovratno. Vreme takrat ni bilo ugodno. Cesarjevo zdravstveno stanje se je sicer izboljšalo, a popolnoma cesar ni ozdravel. Revmatizem osobito je motil večkrat cesarjevo zdravje.

Tako je bilo cesarjevo zdravstveno stanje do letošnje pomladi. Mali povratki bolezni so se odstranili, da je cesar ostal v Schönbrunnu in se ni vozil na dunajski dvor. Izognil se je na ta način vremenskim izpremembam in je bolj počival. Cesarjevo zdravstveno stanje je bilo tudi merodajno, da je cesar toliko časa odlašal svoje potovanje v Prago. Dvorni svetnik dr. Kerzl je z ozirom na cesarjevo zdravje odločno nasprotoval cesarjevemu potovanju v Prago in odlašali so toliko časa, da so upali na stalno vreme. Ob obisku Prage je pa bilo vreme skrajno neugodno. Bil je mraz, deževalo je in celo snežilo. Hradčinsko cesarsko stanovanje je bilo prazno več let. Sicer so priredili že nekaj tednov prej cesarjevo stanovanje in sobe prekurili, a kljub temu je bilo bivanje v starih prostorih neugodno o-

bito še, ker se je moral cesar voziti tudi ob slabem vremenu. Dejansko niso izostale posledice. Cesar je bil prisiljen, da podaljša svoje praško bivanje in da počiva za nadaljnje potovanje na Dunaj.

Od takrat je cesar večkrat pomalem bolehal. Sele v Išču se je izboljšalo cesarjevo zdravstveno stanje tako, da so upali na cesarjevo popolno ozdravljenje. Upanje se pa ni izpolnilo. Na lovu je dež cesarja večkrat presenetil in ga popolnoma premočil. Katar v vratu se je nato poslabšal. Samoobsebi bi to kataro prehlajenje ne vplivalo veliko na cesarjevo zdravje, ko bi bil cesar ubogal zdravnike in bi se ne bil udeležil jesenskih manevrov.

Ob cesarskih vajah se je vreme izpremenilo in je celo deževalo, kar je zelo neugodno vplivalo na cesarjevo zdravje. Na planinah je zmrzovalo — do sedem stopinj mraza, sneg je dal planinam zimsko podobo.

Dvorni svetnik dr. Kerzl je svetoval cesarju, naj se ne udeleži trdopolnih potov ob vajah, a pomagalo ni nič. Cesar je s svojo močno voljo zmagal in se udeležil vaj. Posledica je bila, da je postal še bolj občutljiv za prehlajenje.

Zdravniki so tiščali v vladarja, naj se varuje. A cesarju ni bilo mogoče, da uboga zdravnike. Kljub temu bi bilo ostalo le pri nahu, ako bi bili izostali sprejemi na kolodvorih. Osobito slabo je vplival na cesarjevo zdravje sprejem na celovškem državnem kolodvoru. Cesar ni nosil suknje in se je peljal v odprtem vozu. Vlekel je veter, v senici je bilo hladno, na soncu toplo in ko je prišel na peron, se mu je poznalo, da je razgret. Na peronu je pa bilo hladno in cesar je stal na prepihu nad četrt ure med sprejemom, predstavljanjem, in ko je korakal mimo častne stotnije. Cesar se je peljal v deželni dvorec nato v odprti kočiji.

Od takrat je cesar močnejše bolehal na sopolih, pridružil se je vratni in prsni katar v zvezi s hripavostjo. Cesar namerava zdaj ubogati zdravnike. Trajalo bo pa precej časa, da vladar popolnoma ozdravi. Zdravniki cesarju ne bodo dopustili, da se on izpostavi vladnim poslom, ki bi ovirali ozdravljenje.

Od 8. t. m. cesarja še vedno muči kašelj in nahod. Prve dni so se bali zdravniki, da dobi plućnico. K sreči ta nevarnost ni nastopila. Sedaj je cesarju toliko boljše, da nima več vročine. Tudi se mu vrača tek, katerega v začetku ni imel. Zjutraj ko vstane, je cesarju navadno vedno boljše, toda čez

dan dobi vročino. Ponoči ga pa muči večkrat kašelj. Vse to se vsak dan menja; če je en dan boljši, je že drugi dan slabši.

„Vera ljubezni“ v srednjem veku.

Pod tem naslovom je objavil celjski „Narodni List“ z dne 10. oktobra 1907 črtice iz zapisnika (dejstva, kakor so jih opisali v svojih zapisnikih inkvizitorji sami) inkvizitorja Petra Arbuesa. Stvar je po vsebini in obliki tako nerodno izmišljena in opisana, da je menda zrastle na željniku surove domišljije kakoga nezrelega dijaka ali pa je prevedena iz kakoga nemškega pamfleta; ne moremo si namreč misliti, da bi bilo uredništvo samo tako skrajno nevedno in neolikano, da bi mogel njegov član kaj takega skrpucati. Odgovorno pa je za ta nenavadno grdi in sramotilni spis uredništvo in ob enem tudi vodstvo Narodne stranke, kojega glasilo je „Nar. List“, ker ga je sprejelo z očitnim namenom, da seje sovraštvo zoper vero ljubezni, t. j. katoliško vero, tudi v današnjem veku.

A osvetlimo vsaj nekatere izmed tam navedenih zmot in lažij!

Španska inkvizicija, o kateri je govor, ni imela nič opraviti s čarovnicami. Čarovnice ali copernice so zažigali na severu in ne na jugu. In s tem se razblini v nič vsa vsebina tega članka. Inkvizicijo (to je preiskavo, preiskovalno sodišče) je ustanovila španska vlada s papeževim privolenjem l. 1478., in sicer zoper žide in mohamedance, ki so se dali v novoosvojenih južnih pokrajinah kar trumoma krstiti, po tihem pa so rovali zoper cerkev in državo. Inkvizicija naj bi te nove kristjane ali spreobrnila, ali obsodila. Da je papež to sodnijsko postopanje dovolil, je bilo prav, zakaj, ako se kdo prostovoljno in v dospelih letih da krstiti, od tega se pač sme zahtevati, da živi kot kristjan, in ne kot žid ali mohamedan in da ne ruje zoper vero. Ker pa je začela vlada verski sodni zbor zlorabljati za politične namene, je že l. 1483. papež določil, da se mora vsak priziv poslati njemu v Rim, da bi se nikomur ne zgodila krivica.

Inkvizitorji so bili redovniki, večinoma dominikanci, ki so postopali zoper tiste ljudi, ki so bili obdolženi krivoverskega naziranja. Inkvizitor je moral

bil prijatelj in jih kraljevo pogostil. A med največjo veselostjo napal je grofa nepričakovano zloben duh, da je pričel divjati.

Ločili so se gostje, marsikateri ni bilo več blizu, naj ga je grof še tako vabil. Po nekoliko letih se je ločila od njega celo soproga ter se vrnila k svojim starišem v Lgov.

Zloben duh je gospodaril v grašču. Podložni so sovražili in se bali grofa, ker je bil z njimi trd. Še nepriljubljenejši pa je bil grofov služabnik Ivan. Grof pa je kazal posebno naklonjenost do tega služabnika, včasih je bilo celo videti, kakor da ima Ivan neko moč do svojega gospoda.

Polagoma se je udal Ivan tudi pijači, včasih je ležal cele tedne, ne da bi kdo vedel, da je bolan, potem je lazil zopet po več dni po gozdu s puško, ne da bi ustrelil le jedno zverjad.

Nekdaj, kmalu po nesreči, pozvedel je grof tudi o vojakih, ki so bili ranjeni, ko so preganjali napadnike. Obdaril jih je prav bogato.

Ulanec Stefan, ki je imel eno roko popolnoma trdo in vsled opeklin lice precej spacheno, dobil je največjo nagrado. Kupil si je s tem denarjem v svoji domovini hišico in nekaj sveta, oženil se s pridnim dekletom in živel srečno in zadovoljno.

III.

Preteklo je deset let. Stefan se je vračal nekega večera s polja, otroci so mu nasproti hiteli, ne meneč se za silen veter.

Nevihta hode, le brž domov, priganja oče, potisne otroke skozi vrata ter jih skrbno zaklene za seboj. V hiši je že mati zaprla vsa okna, pripravila

blagoslovljeno svečo in se pobožno prekrižala, kadar je prešinil oblake blisk.

Kmalu je legla popolna tema, le žarni blisk je razgнал večasih temine, grom pa je potresal zidove.

Družina je klečala okrog mize in molila. Otroci so se tresoč oprijemali starišev, ti pa so se izročevali v božje roke.

Nenadoma se začuje zunaj ptuj glas. Nekdo je trkal na okno in milo prosil: Za božjo voljo, vzemite pod streho mojega umirajočega očeta!

Stefan je šel precej odprti, žena pa mu je svetila in otroci so se radovedno in hkrati boječi oprijemali za materino krilo.

Mlad slaboten mladenič, oblečen kakor potujoči Slovaki, sandale na nogah in rujav dolman čez pleča, pripeljal je starega moža v hišo. Bledo obličje starčkov je bilo vse obrito s krvjo, ki je tekla iz odprte rane na čelu.

Stefan je podprl starčkov glavo, a silen kašelj je pretresel vse telo.

Oh, moj oče, moj ubogi oči, je vzdihoval mladenič, tako je bil že slaboten, da je komaj hodil. Tu nas je prehitela nevihta, poiskala sva varstva pod nekim drevesom; z drevesa vrže veter težko vejo, ki je zadela ubogega očeta ravno na čelo in ga ranila. Nisem vedel pomoči, dokler nisem zagledal tukaj luči; prijel sem ubogega bolnika in ga pripeljal do sem — o, dajte, za Boga, prostorček, kjer bode v miru.

Stefan je le prikimal, solze so mu zalile oči, ko je skrbno pokladal na posteljo ptujega, umirajočega moža. Človeška potočja je bila tu zastoj. Še je živel starček do polnoči, a zavedel se ni več.

Podlistek.

Nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito.

Poslovenil I. V. Listmarek-Gerlovski.

(Dalje.)

II.

Grof Lotar se je ravno zabaval v veseli družbi, ko so mu sporočili smrt bratovo in njegove družine. Kar zasedel se je, oči so mu izstopile, kupica mu je padla iz rok ter se ženketaje razbila in rudeča tekočina se je razlila kot kri po grofovi obleki.

Družba mu je hotela izreči svoje sožalje, toda vidno se je tega branil in zapustil sobo. A predno je prišel do vrat, omahnil je in padel bi bil, da ga ne bi prestreglo par gospodov.

Grof Lotar je imel le enega služabnika, ki je bil že osem dni doma na Poljskem, grof mu je dal dopust. Soproga grofova je bila pri svojih stariših, grof je bil sam v stanovanju. Prijatelji so mu ponujali svoje sluga, a odklonil je neprijazno, češ, da nikogar ne potrebuje, ker hoče biti sam.

Sezidali so grad in grof se je s soprogo naselil v njem. A ves se je spremenil, nekdanji živi plemenitaš. Neka mračna otožnost se ga je polastila, razburila ga je najmanjša zoprnost, skoro neprijeten vtis so napravljala na človeka njegove črne, bliščeče oči.

Drugikrat je bil zopet nenadoma mehak, mil, molil je, dajal miloščino, obdaroval služabnike, va-

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.

takemu človeku prigovarjati, ga prepričati, in še-le ako ja ostal trdovraten, je bil obsojen.

Razume se, da špansko krščansko ljudstvo — najmanj pa kaka „noseča žena“, kakor basni član- kar, niso imeli z inkvizitorji nič opraviti. Ljudstvo je bilo inkvizitorjem hvaležno, da so ga ščitili pred žilovskimi in mohamedanskimi posilnikristjani. Kako neumno se glasi v pričo teh dejstev, da so bili duhovniki najhujši mučitelji človeštva, ki so ubili na stotisoče ljudskih bitij. V dolgi dobi 340 let je bilo vsled inkvizicije na španskih tleh obsojenih v smrt le kakih 4000 ljudi. Ti so bili gotovo po tedanjih državnih postavah ravno tako smrti vredni, kakor dandanes kak morilec, ki ga moderni juristi obsodijo na višala.

Ako se bo kedaj smrtna kazen odpravila, pa bodo tedaj liberalni člankarji najbrž ravno tako neumno pisali, da so juristi na milijone ljudi pomorili od dobe rimskega prava pa do tistega srečnega, še bodočega stoletja! Ako bi hoteli slepo zmerjati in ne kulturno-zgodovinsko takih stvari pojmovati, bi pač juriste koncem srečnega veka lahko imenovali največje mučitelje človeštva, ker oni so razširili po vzgledu rimskega paganskega prava natezalnice in enako (v članku „N. L.“ deloma svobodno izmišljeno!) orodje, ki ga krščanski vek redoma ni rabil. A pustimo jih — bili so otroci svoje dobe in imeli so dober namen, isto opravičilo pa velja tudi za inkvizitorje, ker so dedili duhu tedanjega časa in postavili tedanjih držav.

Člankar se omenja Petra Arbuesa in mu piše taka grozodejstva — ne samo po našem, ampak tudi po pojmovanju XV. veka — v njegov zapisnik, da se kar zgražamo pred to človeško spako. In kakšen mora biti šele tisti zapisnik — pisan s krvjo in ognjem! Ljubi nevedni člankar — takih zapisnikov o Arbuesovem delovanju sploh ni, mi bi jih radi imeli in videli, da bi se bolj osvetili tvojo lažljivo domišljijo, a kolikor poročajo o Arbuesu sodobni viri, prijateljski in nasprotni, se strinjajo v tem, da je kot inkvizitor bil mil in človekoljuben, da je mnogo novokristjanov v resnici spreobrnil, k smrti obsodil pa ni ne enega človeka.

Člankar ga pa na dolgo in široko slika, kako hoče z mučenjem izvabiti od ubogonoseče žene njeno krivdo. Z mučenjem priznanje izvabiti — to je vendar grozno! Na natezalnici bi skoro vsak človek priznal, da bi se je le brž rešil! A glejte — kaj takega se je zgodilo pri posvetnem sodišču, inkvizitorji pa so imeli strogo papeževo prepoved, kedaj na ta način postopati! Smeli so rabiti mučilno orodje šele potem, ako je obtoženec pripoznal prostovoljno svojo krivdo, a ni hotel izdati okolsčin ali pa sokrincev. Inkvizitoričen proces je bil po tedanjih pravnih nazorih ljudomil in prizanesljiv. Arbues pa ga je gotovo še bolj omilil, kajti bil je mož izredne nadarjenosti in ljubezni do bližnjega. Kot inkvizitor pa je služil samo eno leto, kajti novi kristjani so ga dali od najetih morilcev že 1. 1485 napasti: v avguštnski cerkvi v Saragosi je bil po polnoči dne 17. sept. 1. 1485 pri petju brčvirja smrtno ranjen, čez dva dni pa je izdihnil. Ljudstvo pa je romalo k njegovemu grobu, častilo ga je kot svetnika, in papeži so ga proglasili 1. 1664. blaženim, 1. 1867. pa po dolgem raziskovanju o njegovem čednostnem življenju svetnikom.

In tak mož se v „Narodnem Listu“ blati! Ne vemo, kaj je večje pri uredništvu, ki kaj takega sprejema — ali nevednost ali zloba. Na vsak način je to za štajersko častnikarstvo žalosten pojav, ki pa nam kaže hinavsko Narodno stranko v pravi luči!

Nazadnje ga je napadel še hud kašelj, ki je prešel v težko grgranje, smrtno grgranje.

Glasno je jokal in tožil mladenič, sloneč nad truplom starčevim.

O, oče, oče! je klical, sedaj si me zapustil še ti edini, ki si mi izkazoval še ljubezen na tem mrzlem, brezčutnem svetu!

Jasno je vzhajalo solnce drugo jutro izza pogorja. Se vedno je mladenič nem čul pri mrtvem starčku, roki je imel trdno sklenjeni, ustnici pa sta se mu premikali v tihi molitvi.

Stefan si ni mogel kaj, da ne bi primerjal obeh obrazov; že pe noči je opazil, da si nista tujca ne najmanj podobna, ob solnčnem svitu spoznal je lahko vsakdo. Mladeniča blede lice je kazalo nežne poteze, nos je bil orlov, v plavih očeh je bila razkrita duša. Mrličev obraz je kazal močne štrleče kosti, usta napeta, košate obrvi.

Ali je bil mrlič vaš pravi oče? vpraša sočutno Stefan, ko je v jutranji pozdrav pokropil po pobožni navadi mrliča z blagoslovljeno vodo.

Mladenič osupnjeno pogleda, nato odmaje z glavo in se zjoka.

Ne, o ne! Moj pravi oče ni bil, a ljubil me je, kot bi bil in mi storil mnogo dobrega. Nesrečno dete sem — oče Jakoš me je našel pol zmrzlega in sestradanega v gozdu. Velikokrat mi je pravil, da nisem imel drugega na sebi, kakor tenko srajco, in je bilo v novembru. Potem sem bil dolgo bolan, celo zimo mi je stregel Jakoš kakor skrbna mati.

Shod na Črešnjicah.

Minolo nedeljo je priredila S. K. Z. shod v Črešnjicah, na katerem je poročal državni poslanec g. Pišek. Prvokrat smo imeli pri nas državnega poslanca. Shodu je predsedoval odbornik Kmečke zveze kmet Janez Rudolf iz Konjice. Z velikim zanimanjem nas je poslušalo okoli 150 poslušalcev program Kmečke zveze, o delovanju njenih poslancev v državnem zboru in o predlogih Slovenskega kluba, kar nam je g. poslanec tako razumljivo in jasno razlagal, da smo mu ob koncu izrekli popolno zaupanje in zahvalo za njegov trud. Odbornik S. K. Z. Janez Rudolf pa nas je s prepričevalnimi besedami navduševal k združitvi vseh v Slovenski kmečki zvezi, ker le tedaj je upanje, da dosežemo zboljšanje svojega revnega položaja. Nato so nekateri kmetje še izrazili svoje želje in prosili pomoči g. poslanca, kateri je obljubil storiti vse, kar je v njegovi moči. Z veseljem smo pozdravljali tudi misel in željo g. nadučitelja Ravbarja, da naj se ljudska šola preosnuje na korist kmečkega stanu, v smislu dve- ali enoletne ponavljalne gospodarske-kmetijske šole.

Razgovarjali smo se tudi o upravičeni želji, da bi se občini Črešnjice in Bezovica priklopile celjskemu okrajnemu glavarstvu, kajti pot v Konjice čez planine je težavna in nevarna.

Za naš okraj so tudi nujno potrebne dobre ceste. Ker je pa naša občina uboga, zato morajo pomagati dežela in okraj. Našega deželnega poslanca pozivamo, da se zato pobriga.

Politični ogled.

— Državni zbor se je včeraj (dne 16. t. m.) otvoril. O prvi seji poročamo med najnovejšimi vestmi. Večina poslancev se je že zbrala 15. v državni zbornici, ker imajo različni klubi seje. Vsi govorijo le o cesarjevi bolezni. Vse stoji pred neko negotovostjo, posebno ker se 15. t. m. popoldne začele širiti vznemirljive vesti o cesarjevi bolezni.

— Gospodarstvo krščanskih socialcev na Dunaju. Liberalci tresijo v svet, kako je zadolžen Dunaj, kjer gospodari dr. Lueger in tovariši. Krščanski socialci. Zdaj pa izkazuje računski zaključek občinske uprave za leto 1906 skoraj šest milijonov kron prebitka! To je liberalce strašno poparilo in bodo menda obmolknili, kajti vzorno dunajsko gospodarstvo pozna že cela Evropa.

— Poljski notranji uradni jezik pri gališkem orožništvu. Gališko namestništvo je izdalo naredbo na orožniške poveljnike, glasom katere se mora pri uradnih objavah in javljanjih namesto nemščine rabiti poljščino. Nemški jezik ostane v rabi le v obsevanju med poveljstvi. Skrajni čas bi bil, da se izpodrine tudi iz naših orožniških poveljstev in postaj uradna nemščina, ki se tu brez potrebe šopiri v škodo namenu orožništva.

— Volilna preosnova na Ogrskem. Kakor se poroča iz Budimpešte, bo vlada predložila načrt volilne preosnove državnemu zboru šele meseca decembra, ali pa šele meseca januarja, ako prej ne bo časa. Tozadevna izjava grofa Andrássyja je zbudila velikansko ogorčenje posebno med organiziranim delavstvom, katero je trdno prepričano, da volilna preosnova sploh ne pride na vrsto v tem zasedanju. Na četrtek, dne 10. t. m., je bila vsled tega napovedana generalna stavka, da se manifestira za splošno in enako volilno pravico, kateri se je izven Budimpešte priključilo še delavstvo 140 drugih mest. Demonstracijskega

In kaj je bilo prej, kakor si prišel v gozd? vprašuje nekako hlastno Stefan.

Kako? Oj, tega sam ne vem več prav. V boleznih sem izgubil vse spomine, saj sem bil še mal otrok, komaj sedem let star.

In koliko si sedaj star?

Sedemnajst, deset let je tega.

Deset let, kako se vjema. In kje te je dobil tvoj rednik?

V Galiciji, blizu ruske meje.

Bog! Povej, ali se čisto nič ne spominjaš več, kaj je bilo prej, kdo so bili tvoji stariši?

Ne vem, — kot daljne, daljne sanje se mi zdi, da sem prebival v velikem gradu, da je bil imeniten gospod moj oče, in blede bolehnega gospa moja mati, nato se je zgodilo nekaj groznega, nekaj, kar mi je zmešalo duh. Kaj je bilo, prav za prav ne vem več.

Napadniki so pridrli v vaš grad, oropali ga in zažgali, ubili tvojega očeta in tvojo mater vrgli v ogenj.

Mladi Slovak je poskočil in stopil zarudel v obraz pred Stefanom.

Od kod vse to veš? vzkliknil je vznemirjen, da, tako je bilo, grad in ogenj, da, da — oj, bilo je tako grozno!

Sedel je, pokrtil z rokama obraz in bridko jokal.

Bil sem tedaj pri ulaneih in poklicani smo bili gradu na pomoč. Seveda smo polovili in prepodili upornike, a grof in grofinja sta bila mrtva, malega dekca v sami srajci pa sem še sam videl, slišal njegove žalostne klice, a v tem trenutku sem začutil hud udarec na desno ramo, — še sedaj je ta roka trda — tudi konj je bil zadet, vspel se je ter

spreveda se je udeležilo 160.000 oseb. Deputacija socialističnih demokratov se je oglašala pri predsedniku zbornice Justu ter zahtevala, da zbornica uvede splošno in enako volilno pravico. Just deputacije ni sprejel preveč prijazno in padlo je tudi nekaj ostrih besed. Stavka se je izvršila v popolnem redu ter ni bilo nikah izgrediv.

Mala politična naznanila.

Dne 10. okt. Srbske banke se nahajajo v jako slabem položaju, ker Srbija ne more izvažati živine. Krmne za živino primanjkuje, zato je cena živine zelo padla. — Proti nagodbi z Ogrsko vlada med nemškimi krščanskimi socialisti veliko nezaupanje.

Dne 11. okt. Danes se je vršil ministrski svet zaradi predložitve nagodbe in državnozbornem zasedanju. — General Drude poroča, da se je 35 km od Casablance v Berešktu utaborila tisoč mož močna četa novega sultana Muley Hafida. — V Lodzu na Ruskem so napadli uporneži vojaško patroljo, Padel je en vojak in dva uporneža.

Dne 13. okt. Ruski car se je zopet ponesrečil z neko ladijo, s katero se je vozil v finlanskem morju. Ladija je zadela na dno in se močno poškodovala. Car se je rešil na drugo ladjo. — Turška vlada je obljubila vsled posredovanja Rusije, da ne bo več zasedala perzijskih obmejnih krajev. — Ker je naš cesar bolan, in se mu ni mogla predložiti nagodba zato se še baje ne predloži 16. t. m. državnemu zboru. — Položaj hrvatskega bana Rakodeczay je obupen. — Pasivna resistenca na severo-zahodni železnici je danes nehala. — Povodenj v Španiji je napravila strašno škodo.

Dne 14. okt. Španska kraljeva dvojica je odložila vsled bolezni cesarja obisk na Dunaju na poznejši čas. — Min. zun. zadev Ahrenthal baje ni zadovoljen z nagodbo in namerava odstopiti. — Danes so imeli odposlanci železniških uslužbencev v Mariboru posvetovanje. Delavci, posebno zavirajoči, niso zadovoljni s ponudbami ravnateljstva južne železnice. Začela se bodo torej nova pogajanja.

Dne 15. okt. Cesar je včeraj kljub svoji bolezni pregledal nagodbo, vsled česar jo bosta jutri predložila ministrska predsednika v avstrijskem in ogrskem državnem zboru. — Na nemškem dvoru so prišli na sled velikemu nenravnemu skandalu. — Iz Casablance se poroča, da je nastala zopet nevarnost, da se začnejo novi boji. Četa Muley Hafida blizu Casablance že žuga z napadi. — Pasivna resistenca je tudi na železnici državne železniške družbe končana.

Razne novice.

* Poslancu dr. Korošču se obrača zdravje na boljše. Sedaj se zdravi na nekem otoku blizu Pulja. Na Dunaj še ne more in si je v to svrhu izprosil pri zborničnem predsedniku dopusta.

* Duhovske vesti. Prestavljen je č. g. kaplan Anton Novak iz Smartna na Pohorju v Leskovec. Na novo je nastavljen za kaplana v Smartnu na Pohorju č. g. Ivan Vedečnik.

* Osebnosti. Profesor veronauka na mariborskem učiteljskem č. g. Ivan Vreže je povzdignjen v 8. činovni razred.

* S šole. Za nadučitelja v St. Janžu na Dravi polju je imenovan Janez Rajh, nadučitelj pri Sv. Boltenku v Slov. gor.

* Učiteljska mesta. Nadučiteljsko mesto je razpisano v Storah in v St. Petru na Medvedovem selu, mesto učitelja na Ptujski gori, učitelja in učiteljice v Trbovljah-Vode.

me vrgel v tleče razvaline. Ko sem se rešil, o dečku ni bilo ne duha ne sluha. Pozneje so pravili, da je tudi mladi grofič zgorel; naposled si morebiti še ti mladi grof Piskova — čudna božja pot!

O oče Jakoš, zakaj nisi še tega doživel, kakšna radost bi bila zate, ko bi videl, da so moje sanje bile vendar nekoliko resnične, ihtel je mladenič.

Ali ne misliš, Stefan, da moramo pomagati mladeniču do njegovih pravic, dejala je žena, ki je stala pri kuhinjskih vratih in čula vsako besedo.

Seveda, ko bode pokopan stari Slovak, podam se sam z mladeničem na pot v grad njegovih starišev.

IV.

Grof Lotar se je povrnil z lova. Silno vznemirjen podal se je čez grajski dvor naravnost na ono stran, kjer je bila sodnijska pisarna. Po tedanji navadi so imeli namreč grajščaki sami tudi sodno oblast nad svojimi pedložniki.

Sodnik mu je šel nasproti, ker je mislil, da je kaj nenavadnega. Skoro brez sape je obstal grof pred uradnikom ter jezno udaril s puškinim kopitom ob kameniti tlak.

Kdo je sodnijski uradnik na mojem svetu, go-spod? besno vpraša.

Uradnik dvigne glavo višje in grofa ostro zavrne: Mož, gospod grof, katerega morate spoštovati, to katerega se morate dostojno vesti.

Jaz vas odstavim, bore pisac, kriči grof, ako ne varujete mojega sveta pred tako sodrgo!

Pred kakšno sodrgo, gospod grof? Ako želite česa od mene, govorite jasneje.

(Konec prihodnjic.)

takemu človeku prigovarjati, ga prepričati, in še-le ako ja ostal trdovraten, je bil obsojen.

Razume se, da špansko krščansko ljudstvo — najmanj pa kaka „noseča žena“, kakor basni član- kar, niso imeli z inkvizitorji nič opraviti. Ljudstvo je bilo inkvizitorjem hvaležno, da so ga ščitili pred žilovskimi in mohamedanskimi posilnikristjani. Kako neumno se glasi v pričo teh dejstev, da so bili duhovniki najhujši mučitelji človeštva, ki so ubili na stotisoče ljudskih bitij. V dolgi dobi 340 let je bilo vsled inkvizicije na španskih tleh obsojenih v smrt le kakih 4000 ljudi. Ti so bili gotovo po tedanjih državnih postavah ravno tako smrti vredni, kakor dandanes kak morilec, ki ga moderni juristi obsodijo na višala.

Ako se bo kedaj smrtna kazen odpravila, pa bodo tedaj liberalni člankarji najbrž ravno tako neumno pisali, da so juristi na milijone ljudi pomorili od dobe rimskega prava pa do tistega srečnega, še bodočega stoletja! Ako bi hoteli slepo zmerjati in ne kulturno-zgodovinsko takih stvari pojmovati, bi pač juriste koncem srečnega veka lahko imenovali največje mučitelje človeštva, ker oni so razširili po vzgledu rimskega paganskega prava natezalnice in enako (v članku „N. L.“ deloma svobodno izmišljeno!) orodje, ki ga krščanski vek redoma ni rabil. A pustimo jih — bili so otroci svoje dobe in imeli so dober namen, isto opravičilo pa velja tudi za inkvizitorje, ker so dedili duhu tedanjega časa in postavili tedanjih držav.

Člankar se omenja Petra Arbuesa in mu piše taka grozodejstva — ne samo po našem, ampak tudi po pojmovanju XV. veka — v njegov zapisnik, da se kar zgražamo pred to človeško spako. In kakšen mora biti šele tisti zapisnik — pisan s krvjo in ognjem! Ljubi nevedni člankar — takih zapisnikov o Arbuesovem delovanju sploh ni, mi bi jih radi imeli in videli, da bi se bolj osvetili tvojo lažljivo domišljijo, a kolikor poročajo o Arbuesu sodobni viri, prijateljski in nasprotni, se strinjajo v tem, da je kot inkvizitor bil mil in človekoljuben, da je mnogo novokristjanov v resnici spreobrnil, k smrti obsodil pa ni ne enega človeka.

Člankar ga pa na dolgo in široko slika, kako hoče z mučenjem izvabiti od ubogonoseče žene njeno krivdo. Z mučenjem priznanje izvabiti — to je vendar grozno! Na natezalnici bi skoro vsak človek priznal, da bi se je le brž rešil! A glejte — kaj takega se je zgodilo pri posvetnem sodišču, inkvizitorji pa so imeli strogo papeževo prepoved, kedaj na ta način postopati! Smeli so rabiti mučilno orodje šele potem, ako je obtoženec pripoznal prostovoljno svojo krivdo, a ni hotel izdati okolsčin ali pa sokrincev. Inkvizitoričen proces je bil po tedanjih pravnih nazorih ljudomil in prizanesljiv. Arbues pa ga je gotovo še bolj omilil, kajti bil je mož izredne nadarjenosti in ljubezni do bližnjega. Kot inkvizitor pa je služil samo eno leto, kajti novi kristjani so ga dali od najetih morilcev že 1. 1485 napasti: v avguštnski cerkvi v Saragosi je bil po polnoči dne 17. sept. 1. 1485 pri petju brčvirja smrtno ranjen, čez dva dni pa je izdihnil. Ljudstvo pa je romalo k njegovemu grobu, častilo ga je kot svetnika, in papeži so ga proglasili 1. 1664. blaženim, 1. 1867. pa po dolgem raziskovanju o njegovem čednostnem življenju svetnikom.

In tak mož se v „Narodnem Listu“ blati! Ne vemo, kaj je večje pri uredništvu, ki kaj takega sprejema — ali nevednost ali zloba. Na vsak način je to za štajersko častnikarstvo žalosten pojav, ki pa nam kaže hinavsko Narodno stranko v pravi luči!

Nazadnje ga je napadel še hud kašelj, ki je prešel v težko grgranje, smrtno grgranje.

Glasno je jokal in tožil mladenič, sloneč nad truplom starčevim.

O, oče, oče! je klical, sedaj si me zapustil še ti edini, ki si mi izkazoval še ljubezen na tem mrzlem, brezčutnem svetu!

Jasno je vzhajalo solnce drugo jutro izza pogorja. Se vedno je mladenič nem čul pri mrtvem starčku, roki je imel trdno sklenjeni, ustnici pa sta se mu premikali v tihi molitvi.

Stefan si ni mogel kaj, da ne bi primerjal obeh obrazov; že pe noči je opazil, da si nista tujca ne najmanj podobna, ob solnčnem svitu spoznal je lahko vsakdo. Mladeniča blede lice je kazalo nežne poteze, nos je bil orlov, v plavih očeh je bila razkrita duša. Mrličev obraz je kazal močne štrleče kosti, usta napeta, košate obrvi.

Ali je bil mrlič vaš pravi oče? vpraša sočutno Stefan, ko je v jutranji pozdrav pokropil po pobožni navadi mrliča z blagoslovljeno vodo.

Mladenič osupnjeno pogleda, nato odmaje z glavo in se zjoka.

Ne, o ne! Moj pravi oče ni bil, a ljubil me je, kot bi bil in mi storil mnogo dobrega. Nesrečno dete sem — oče Jakoš me je našel pol zmrzlega in sestradanega v gozdu. Velikokrat mi je pravil, da nisem imel drugega na sebi, kakor tenko srajco, in je bilo v novembru. Potem sem bil dolgo bolan, celo zimo mi je stregel Jakoš kakor skrbna mati.

Shod na Črešnjicah.

Minolo nedeljo je priredila S. K. Z. shod v Črešnjicah, na katerem je poročal državni poslanec g. Pišek. Prvokrat smo imeli pri nas državnega poslanca. Shodu je predsedoval odbornik Kmečke zveze kmet Janez Rudolf iz Konjice. Z velikim zanimanjem nas je poslušalo okoli 150 poslušalcev program Kmečke zveze, o delovanju njenih poslancev v državnem zboru in o predlogih Slovenskega kluba, kar nam je g. poslanec tako razumljivo in jasno razlagal, da smo mu ob koncu izrekli popolno zaupanje in zahvalo za njegov trud. Odbornik S. K. Z. Janez Rudolf pa nas je s prepričevalnimi besedami navduševal k združitvi vseh v Slovenski kmečki zvezi, ker le tedaj je upanje, da dosežemo zboljšanje svojega revnega položaja. Nato so nekateri kmetje še izrazili svoje želje in prosili pomoči g. poslanca, kateri je obljubil storiti vse, kar je v njegovi moči. Z veseljem smo pozdravljali tudi misel in željo g. nadučitelja Ravbarja, da naj se ljudska šola preosnuje na korist kmečkega stanu, v smislu dve- ali enoletne ponavljalne gospodarske-kmetijske šole.

Razgovarjali smo se tudi o upravičeni želji, da bi se občini Črešnjice in Bezovica priklopile celjskemu okrajnemu glavarstvu, kajti pot v Konjice čez planine je težavna in nevarna.

Za naš okraj so tudi nujno potrebne dobre ceste. Ker je pa naša občina uboga, zato morajo pomagati dežela in okraj. Našega deželnega poslanca pozivamo, da se zato pobriga.

Politični ogled.

— **Državni zbor** se je včeraj (dne 16. t. m.) otvoril. O prvi seji poročamo med najnovejšimi vestmi. Večina poslancev se je že zbrala 15. v državni zbornici, ker imajo različni klubi seje. Vsi govorijo le o cesarjevi bolezni. Vse stoji pred neko negotovostjo, posebno ker se 15. t. m. popoldne začele širiti vznemirljive vesti o cesarjevi bolezni.

— **Gospodarstvo** krščanskih socialcev na Dunaju. Liberalci tresijo v svet, kako je zadolžen Dunaj, kjer gospodari dr. Lueger in tovariši. Krščanski socialci. Zdaj pa izkazuje računski zaključek občinske uprave za leto 1906 skoraj šest milijonov kron prebitka! To je liberalce strašno poparilo in bodo menda obmolknili, kajti vzorno dunajsko gospodarstvo pozna že cela Evropa.

— **Poljski notranji uradni jezik** pri gališkem orožništvu. Gališko namestništvo je izdalo naredbo na orožniške poveljnike, glasom katere se mora pri uradnih objavah in javljanjih namesto nemščine rabiti poljščino. Nemški jezik ostane v rabi le v obsevanju med poveljstvi. Skrajni čas bi bil, da se izpodrine tudi iz naših orožniških poveljstev in postaj uradna nemščina, ki se tu brez potrebe šopiri v škodo namenu orožništva.

— **Volilna preosnova na Ogrskem.** Kakor se poroča iz Budimpešte, bo vlada predložila načrt volilne preosnove državnemu zboru šele meseca decembra, ali pa šele meseca januarja, ako prej ne bo časa. Tozadevna izjava grofa Andrássyja je zbudila velikansko ogorčenje posebno med organiziranim delavstvom, katero je trdno prepričano, da volilna preosnova sploh ne pride na vrsto v tem zasedanju. Na četrtek, dne 10. t. m., je bila vsled tega napovedana generalna stavka, da se manifestira za splošno in enako volilno pravico, kateri se je izven Budimpešte priključilo še delavstvo 140 drugih mest. Demonstracijskega

In kaj je bilo prej, kakor si prišel v gozd? vprašuje nekako hlastno Stefan.

Kako? Oj, tega sam ne vem več prav. V boleznih sem izgubil vse spomine, saj sem bil še mal otrok, komaj sedem let star.

In koliko si sedaj star?

Sedemnajst, deset let je tega.

Deset let, kako se vjema. In kje te je dobil tvoj rednik?

V Galičiji, blizu ruske meje.

Bog! Povej, ali se čisto nič ne spominjaš več, kaj je bilo prej, kdo so bili tvoji stariši?

Ne vem, — kot daljne, daljne sanje se mi zdi, da sem prebival v velikem gradu, da je bil imeniten gospod moj oče, in blede bolehnega gospa moja mati, nato se je zgodilo nekaj groznega, nekaj, kar mi je zmešalo duh. Kaj je bilo, prav za prav ne vem več.

Napadniki so pridrli v vaš grad, oropali ga in zažgali, ubili tvojega očeta in tvojo mater vrgli v ogenj.

Mladi Slovak je poskočil in stopil zarudel v obraz pred Stefanom.

Od kod vse to veš? vzkliknil je vznemirjen, da, tako je bilo, grad in ogenj, da, da — oj, bilo je tako grozno!

Sedel je, pokrtil z rokama obraz in bridko jokal.

Bil sem tedaj pri ulaneih in poklicani smo bili gradu na pomoč. Seveda smo polovili in prepodili upornike, a grof in grofinja sta bila mrtva, malega dekca v sami srajci pa sem še sam videl, slišal njegove žalostne klice, a v tem trenutku sem zažutil hud udarec na desno ramo, — še sedaj je ta roka trda — tudi konj je bil zadet, vspel se je ter

spreveda se je udeležilo 160.000 oseb. Deputacija social- n. i. demokratov se je oglašila pri predsedniku zbornice Justu ter zahtevala, da zbornica uvede splošno in enako volilno pravico. Just deputacije ni sprejel preveč prijazno in padlo je tudi nekaj ostrih besed. Stavka se je izvršila v popolnem redu ter ni bilo nikah izgrediv.

Mala politična naznanila.

Dne 10. okt. Srbske banke se nahajajo v jako slabem položaju, ker Srbija ne more izvažati živine. Krmne za živino primanjkuje, zato je cena živine zelo padla. — Proti nagodbi z Ogrsko vlada med nemškimi krščanskimi socialci veliko nezaupanje.

Dne 11. okt. Danes se je vršil ministrski svet zaradi predložitve nagodbe in državnozbornem zasedanju. — General Drude poroča, da se je 35 km od Casablance v Berešktu utaborila tisoč mož močna četa novega sultana Muley Hafida. — V Lodzu na Ruskem so napadli uporneži vojaško patroljo, Padel je en vojak in dva uporneži.

Dne 13. okt. Ruski car se je zopet ponesrečil z neko ladijo, s katero se je vozil v finlanskem morju. Ladija je zadela na dno in se močno poškodovala. Car se je rešil na drugo ladjo. — Turška vlada je obljubila vsled posredovanja Rusije, da ne bo več zasedala perzijskih obmejnih krajev. — Ker je naš cesar bolan, in se mu ni mogla predložiti nagodba zato se še baje ne predloži 16. t. m. državnemu zboru. — Položaj hrvatskega bana Rakodeczay je obupen. — Pasivna resistencia na severo-zahodni železnici je danes nehala. — Povodenj v Španiji je napravila strašno škodo.

Dne 14. okt. Španska kraljeva dvojica je odložila vsled bolezni cesarja obisk na Dunaju na poznejši čas. — Min. zun. zadev Ahrenthal baje ni zadovoljen z nagodbo in namerava odstopiti. — Danes so imeli odposlanci železniških uslužbencev v Mariboru posvetovanje. Delavci, posebno zavirachi, niso zadovoljni s ponudbami ravnateljstva južne železnice. Začela se bodo torej nova pogajanja.

Dne 15. okt. Cesar je včeraj kljub svoji bolezni pregledal nagodbo, vsled česar jo bosta jutri predložila ministrska predsednika v avstrijskem in ogrskem državnem zboru. — Na nemškem dvoru so prišli na sled velikemu nenravnemu skandalu. — Iz Casablance se poroča, da je nastala zopet nevarnost, da se začnejo novi boji. Četa Muley Hafida blizu Casablance že žuga z napadi. — Pasivna resistencia je tudi na železnici državne železniške družbe končana.

Razne novice.

* **Poslancu dr. Korošču** se obrača zdravje na boljše. Sedaj se zdravi na nekem otoku blizu Pulja. Na Dunaj še ne more in si je v to svrhu izprosil pri zborničnem predsedniku dopusta.

* **Duhovske vesti.** Prestavljen je č. g. kaplan Anton Novak iz Smartna na Pohorju v Leskovec. Na novo je nastavljen za kaplana v Smartnu na Pohorju č. g. Ivan Vedečnik.

* **Osebnosti.** Profesor veronauka na mariborskem učiteljskem č. g. Ivan Vreže je povzdignjen v 8. činovni razred.

* **S šole.** Za nadučitelja v St. Janžu na Dravi polju je imenovan Janez Rajh, nadučitelj pri Sv. Boltenku v Slov. gor.

* **Učiteljska mesta.** Nadučiteljsko mesto je razpisano v Storah in v St. Petru na Medvedovem selu, mesto učitelja na Ptujski gori, učitelja in učiteljice v Trbovljah-Vode.

me vrgel v tleče razvaline. Ko sem se rešil, o dečku ni bilo ne duha ne sluha. Pozneje so pravili, da je tudi mladi grofič zgorel; naposled si morebiti še ti mladi grof Piskova — čudna božja pot!

O oče Jakoš, zakaj nisi še tega doživel, kakšna radost bi bila zate, ko bi videl, da so moje sanje bile vendar nekoliko resnične, ihtel je mladenič.

Ali ne misliš, Stefan, da moramo pomagati mladeniču do njegovih pravic, dejala je žena, ki je stala pri kuhinjskih vratih in čula vsako besedo.

Seveda, ko bode pokopan stari Slovak, podam se sam z mladeničem na pot v grad njegovih starišev.

IV.

Grof Lotar se je povrnil z lova. Silno vznemirjen podal se je čez grajski dvor naravnost na ono stran, kjer je bila sodnijska pisarna. Po tednji navadi so imeli namreč grajščaki sami tudi sodno oblast nad svojimi pedložniki.

Sodnik mu je šel nasproti, ker je mislil, da je kaj nenavadnega. Skoro brez sape je obstal grof pred uradnikom ter jezno udaril s puškinim kopitom ob kameniti tlak.

Kdo je sodnijski uradnik na mojem svetu, go-spod? besno vpraša.

Uradnik dvigne glavo višje in grofa ostro zavrne: Mož, gospod grof, katerega morate spoštovati, to katerega se morate dostojno vesti.

Jaz vas odstavim, bore pisac, kriči grof, ako ne varujete mojega sveta pred tako sodrgo!

Pred kakšno sodrgo, gospod grof? Ako želite česa od mene, govorite jasneje.

(Konec prihodnjic.)

* „Novi Slovenski Štajerci“ je v svoji 28. št. z dne 10. oktobra t. l. v uvodnem članku blagovolil pomeniti tudi moj predlog glede regulacije Pesnice. Namenoma je zavil svoje besedilo v tako obliko, da je razvidno, kakor da bi jaz hotel kmete in mlinarje Pesniške doline oškodovati. Ne vem ali je dopisnika pri tej stvari vodila strankarska strast ali nevednost. Ko bi le nekoliko bližje pogledal ta predlog in njega vtemeljitev, bi moral vedeti, da sem zahteval odstranitve samo tistih mlinov, kateri so od mero-dajne regulacijske komisije za to določeni. Vso dru-go vsebino tega predloga je gospod dopisnik zgoraj imenovanega lista modro zamolčal. Prvič ni pove-dal, da sem zahteval takojšno nadaljevanje reguli-ranja Pesnice v II. stavbenem obdelku, drugič ni omenil glavne točke predloga, da se naj kar najprej mogoče odstranijo velikanski ovinki, kateri obsegajo po več orolov zemlje ter pridejo na le nekaj metrov bližine k toku, struge nazaj. Teh ovinkov je samo v lenarškem okraju osem, kateri so že od nekdaj pov-zročali obširno preplavljenje rodne Pesniške doline v njih okvirju in navzgor. Da je vsled že urejenega I. dela od zgoraj tok vode mnogo hitrejši in s tem nevarnost povodnjaj silno pomnožena, to morša ve tudi dopisnik „Novega Slovenskega Štajerca.“ Ker pa vsled slabih finančnih razmer ni pričakovati, da bi v kratkem času vsa Pesnica bila urejena, tedaj j vendar umestna zahteva, da se odstranijo zgorej omenjene vodne ovire in s tem zavaruje prebival-stvo Pesniške doline pred pretečo škodo, v kolikor je sedaj mogoče. Toliko resnici na ljubo. „Novemu Slo-venškemu Štajercu“ pa v opomin, da ako ne mara ali ne more poročati o delu poslancev, kateri so mu neljubi, objektivno in resnično, tedaj naj raje to opusti. Ivan Roškar.

* Liberalni listi v pravi luči. „Slovenski Na-rod“ in njegova sobrata „Narodni List“ in „Domo-vina“ so zopet jasno pokazali, kako znajo zavijati in širiti neresnico. V zadnji številki „Slovenskega Go-spodarja“ smo pisali obširni članek o S. K. S. Z., njenem pomenu in lepem razvoju. Liberalni laž-njivci pa pišejo, da napadamo v tem članku našega vrlega državnega poslanca Gostinčarja in njegovo glasilo „Naša Moč.“ Mi ne odgovarjamo na take podle hujskarije teh listov, prosimo le vse naše bra-čce, da čitajo še enkrat dotični dopis v „Slovenskem Gospodarju“, da se sami prepričajo, kako laži tro-sijo ti poštenjaki med nepokvarjeno, zdravo, sloven-sko ljudstvo. S tako lažnjivo moralo hočejo ti oli-kanci širiti prosveto v Slovenih!

* Narodna stranka ima 3. novembra svoj dirin-daj. Tu pridejo neki skupaj odborniki, katere pa itak poznamo; to so odvetniški koncipijenti, dijaki in nekaj izbornih učiteljev. Ljudstvo pa ostane doma; da bi dobili nekaj priprostega ljudstva za štafazo, celo pišejo v oklicu, da naj skušajo okrajni odbori plačati ljudem vožnjo, samo da jih priženejo na zbo-rovanje. To izdajo za parolo. Plačevanje glasov, plačevanje agitatorjev in plačevanje za udeležbo pri shodih pač najbolj pojasni, kako na slabih nogah je Narodna stranka; plačevati si morajo celo udele-ženca za zborovanja. No, to smo prepričani, da jih bode Pahernik in kak Roblek nekaj dobil na lina-nice — za denar. Tako se kupujejo duše za belice v naprednem smislu. To so demokrati! Fej teh lju-di, ki delajo z judeživimi groši. Tako podkopavajo s svojim denarjem povsod poštenost in sejejo pohuj-šanje. Naše pristaše pozivljamo, da pazijo na vse te agitatorje, ki delajo s takimi sredstvi med ljudstvom, in jih nam naznanijo.

* Zrak se bode čistil dne 3. novembra na shodu Narodne stranke. Ljudstvu ponujajo groše, da bi se udeležilo shoda, za katerega delajo mladi kon-cipijentje že dva meseca, velike gospode pa vabijo v svojo sredino. Tisti, ki so izven vrst stali, ki pa čutijo z njimi, bodo neki primarširali proslaviti svo-jega voljo dr. Kukovca. Torej, dvorni svetnik Ploj, le v Celje, tam vas željno pričakujejo! Toda dvo-mimo, da bode gospod dvorni svetnik šel med izvo-ljene; ti ne morejo obljubiti lepih mest, ker ni pri njih časti, tako pišejo v vabilu! No, slepe miši pa ne bode šel loviti v Celje državni, deželni poslanec, dvorni svetnik dr. Ploj itd.!

* Potovalni učitelj Goričan in gospodarski shodi Narodne stranke. Poštenjaška celjska lista sta zopet besna, ker smo povdarjali, da to pač ne gre, da govori deželni potovalni učitelj na političnih shodih Narodne stranke. Seveda zopet jadikujeta in kli-četa na pomoč radi ovaduštva, med tem ko v vsaki številki napadata in denuncirata državne uradnike. Vsakdo pač ve, da ne spada potovalni učitelj na po-litične shode. Naravnost laž je, da bi bila Goričana klicala Kmečka zveza na take shode; za to so izoh-raževalna društva, ki so ustanovljena le v namen, da širijo omiko in pouk. To celjski liberalci dobro vedo. Seveda po njihovem nedotakljivem poštenju se nikakor ne dela brezznačajno, če se stvar zavije in odvali krivda na druge. Pri tej priliki pa je bilo tre-ba braniti potovalnega učitelja, ker vedo pri Narod-ni stranki, da jim ta vsaj skrbi za to, da dobijo ne-kaj ljudi na shod. Vsaj ne gre nihče več na njihova politična zborovanja; sedaj morajo ljudi loviti s pla-čilom in s potovalnim učiteljem.

* Čuj, svet! „Domovina“ piše: „Poslanci dr. Ploj, Roblek in Ježovnik so pridno ves čas prirejali shode.“ Da si upa „Domovina“ napisati tako goro-stasno laž, je znamenje, da ima svoje bralce za tako neumno, da ji kaj takega verjamejo, ali pa jih ima javno za norca. Dr. Ploj, Roblek in Ježovnik so prid-

no prirejali shode! Mi se čudimo, da ni črna barva rudeča postala, ko je to farbarijo tiskala. Od sedaj naprej se bo reklo na Spodnjem Štajerskem lažnjiv-cem: Lažež, kakor „Domovina“!

* Dokaz pridnosti! Ker smo se mi drznili, v predzadnji številki našega lista v poročilu o shodu K. Z. v St. Petru v Medvedovem selu prijazno opo-mniti gospoda deželnega poslanca tega okraja, da bi bilo dobro, če bi šel malo med ljudstvo, ker ima ljud-stvo mnogo prošelj do njega, se je „Domovina“ širo-ko razkoračila in rekla, saj sta imeja poslanca pred 3 (beri tremi) leti v Zibiki shod. Sedaj smo pa pre-magani! Čujte, kmetje, kako pridni so ti gospodje li-beralci! Pred tremi leti se enkrat pokažejo med va-mi in sedaj se še s to lenobo bahajo!

* Tržne vesti. Ta teden nam je prinesel zopet znatno višje cene na vseh tržiščih. Povod taje baje slabo stanje setev v Avstraliji in Laplata državah. Na eni strani suša, na drugi deževje itd. so nezgo-de, ki lahko izginejo čez noč. Razne pritožbe se pa ne dajo kontrolirati. Da internacionalni špekulantje izkoristijo vsaki trenutek, ki jim spravi kaj v žep, ni treba povdarjati, omeniti le moramo, da so že pred kratkim prerokovali Argentinijski bogato žetev, tudi prodalo se je veliko blaga na račun dobre nove letine. Kar naenkrat pa čujemo, da setve slabo stoje in da bo tudi letina najbrž slaba. Eksporterji se se-veda potijo, da se močnejše razširjajo in podprejo pritožbe in neugodna poročila, saj to nese, po višji ceni vse rajši prodaja. Indija je začela celo kupo-vati argentinsko blago, da si pokrije že zdaj bodoči primanjkljaj. Nasi borzijanci nikoli ne zaostanejo, ka-dar tirajo inozemski bratci cene navzgor, ni treba še posebej naglašati. Tudi zdaj so hitro sledili, cene so znatno poskočile. Konzum se ne upa iz rezerve, vsekakor pa opažamo, da se začnejo bolj zanimati za blago. Konzum pač ne upa več, da bodo cene pad-le, saj so začele pojemat ponudbe in dovozi, bliža se zima, ki ponudbe znatno skreči. Posebno ogrski mlini so vzeli večje množine s trga. Zabeležiti mo-ramo še važno novico, da je ogrska vlada baje skle-nila odpraviti na budimpeštanski borzi blanko-ter-minsko kupčijo. Da je ta kupčija jako škodljiva res-nični kupčiji in mlinski industriji, smo najbolje vi-deli zadnjega pol leta. Počenjanje budimpeštanske borze ni imelo poštene podlage, zato so tudi ogrski agrarci najhujši nasprotniki blanko-kupčije. — Pse-nica. Inozemska tržišča dvigajo cene, početkom ted-na so sledila tudi naša tržišča. Zadnje dni pa oso-bito Budimpešta ni več dvigala cen, marveč je iz-gubilo blago celo nekoliko v ceni. — Rž jak stal-na, visoka cena ovira promet. — Oves in turšica stalna. — Moka. Vkljub vsemu naporu mlinov ne morejo spraviti blaga v promet. Prodaja finih vrst v inozemstvo ne nese nobenega dobička. Konzum kupi za takoj le najpotrebnejše. — Ržena moka je v ceni znatno poskočila. — Otrobi in klajna moka visoka v ceni, tendenca mirnejša. — Svinjska mast. Konzum aga jako živahno po blagu, vendar je cena vsled množine živega blaga nekoliko padla. Konzum vzame takoj vse s trga. — Hmelj. Kupci jako živahni, cene visoke, posebno boljše vrste dobe takoj kupca. — Semena. Rdeča deteljica 67.— do 72.—, bela 30.— do 50.—, lucerna, ogrska, nat., 53.— do 59.—, inkarnat 38.— do 42.—. — Krompir od 1.80 do 2.30. — Ži-vina. Cena je zopet nazadovala, dovedlo se je več ži-vine, kupci pa so vzeli manj blaga, ker so se bali, da vsled pasivnega odpora ne bodo mogli blaga od-pejati. — Svinje so tudi bile nižje v ceni. K 1.02 do 1.14 kg žive teže. — Voli, pitani, ogrski K 56.— do 98.—, drugi 65.—. — Meso. Govedina K —.70 do 1.60, oziroma K —.84 do 1.84, teletina K 1.— do 1.60, svinjsko K 1.08 do 1.64.

* Orožne vaje deželne brambe leta 1908. Leta 1908. bodo klicani brambovi pehotnih krdel k orož-nim vajam od srede maja do srede septembra. Po-zvani bodo k vajam na dan 15. maja, 15. junija, 15. julija in približno proti sredi avgusta. Pozivi k va-jam se bodo tako uredili, da se oprava ne bo vršila v nedeljo ali na kak praznik. Kdor želi na gotovi tlan, oziroma določeni mesec k vajam priti, naj se zglaš pri občinskem predstojniku. Tisti pa, kateri se ne bodo popred zglašili, bodo primerno od-deljeni na posamične mesece, izvemši julija, ker ta mesec bodo samo taki k vajam pozvani, kateri se bo-do za ta čas prostovoljno zglašili.

* Naseljevanje v Združene države. Generalni komisar za naseljevanje, Frank P. Sargent, trdi v svojem izveštvju, da je od dne 1. julija 1906 do 30. junija 1907 prišlo v Združene države 1.400.000 nase-ljencev. Torej 200.000 več nego lanskega leta. Naj-večje število izseljencev pripada Italiji, potem pri-haja pa takoj na vrsto Avstro-Ogrska.

* Družba sv. Rafaela. Ustanovni shod Slov. podružnice avstrijske družbe sv. Rafaela v varstvo izseljencev se bo vršil dne 11. novembra t. l. v Ljubljani. Družba deluje na Slovenskem že nekaj let. V skromnih razmerah seveda ni bilo dozdaj mo-goče storiti vsega, kar bi se bilo moralo. Manjkalo je samostojnosti in tudi naša javnost ni dovolj pou-čena o praktičnem delu glede na varstvo izseljencev in z vprašanji, ki so v zvezi z njimi. Glavni odbor avstrijske družbe sv. Rafaela in pripravljalni odbor želita zaradi tega, da bi se vršilo ustanovno zborovanje ob veliki udeležbi. Zborovanju se bo dal pred vsem praktično poučeni značaj. Poleg kratkih, ob ustanovnem shodu neizogibnih formalnosti, so do-ločena sledeča predavanja: Uredbe Rafaelove dru-žbe; opis prog in potov. Trst. Stik Rafaelove dru-

žbe z zvezo ameriških duhovnikov. Postava o izse-ljencih. Varstvo deklic. Obramba v tujini. — Te ve-levažne stvari so pri nas večinoma še neobdelane, a hvaležno polje. Zato z ognjem na delo v blagor slovenskega ljudstva za obilno udeležbo na kongresu v varstvo naših ljudi v tujini.

Mariborski okraj.

m Zlata poroka. Podmaršal plem. Nemethy, ki stanuje v Mariboru, je praznoval s svojo soprogo Karolino, rojeno grofico Schärffenberg, dne 13. t. m. v župni cerkvi v Kamnici svojo zlato poroko, kjer sta bila pred 50 leti poročena. Podmaršal plem. Ne-methy je star 81 let, njegova soproga 73. Oba sta velika dobrotnika ubogih. Bog ju ohrani še mnogo let!

m Poročil se je dne 9. oktobra pri Sv. Antonu v Slov. gor. Frano Salamun iz Gerline z Marijo Hameršak, posestnico v Smolinah. Novemu paru obil-o sreče!

m Puščava. Tukajšno katoliško delavsko dru-štvo je imelo 29. m. m. veselico in občni zbor v Bre-zonelijski gostilni na Činžatu. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Janez Perše, posestnik v Činža-tu; podpredsednik Fr. Kušner, blagajnik Jan. Gor-njak, tajnik M. Gornjak; odborniki: J. Mlakar, M. Marbler, S. Pečovnik, J. Maurič, F. Horvat, Andr. Vezjak; namestnika Val. Justnik in P. Urmand; pregledovalca računov: S. Pečovnik in M. Tomažič. Društvo izreka vsem svojim podpornikom najprisr-čnejšo zahvalo. V naše društvo se je zagnal „Naro-dni List.“ Tukajšni dopisnik tega zakonnega lističa je taka obžalovanja vredna reva, da mu niti odgo-varjati nečemo.

m Gorica pri Pragerskem. Za župana smo si izvolili dne 10. t. m. g. Fr. Vodošek, tukajšnjega veleposestnika. Nov župan je vrl Slovenec.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Žalostno so peli 9. in 10. t. m. naši in trojiški zvonovi, ko je ležala na mrtvaškem odru vrla žena in pridna gospodinja Jera Berič roj. Rošker v Drvanji. Živela je s svo-jim, pred 11. leti umrlem možem v najlepši zakonski ljubezni in razumnosti. Vzgojila je pridne sinove in hčere. Tudi ubožcem je bila pravi mati. Bog ji bodi obil plačnik in naj v miru počiva!

Sprememba posesti. Hotel Alwies pri Mari-boru je kupil g. dr. Povalej. Kiffmannov vinograd je kupil g. Visočnik, in Kiffmannovo tovarno in žago g. J. Domadenik. „Marburgerca“ se zaradi tega hu-duje, ker kupujejo Slovenci posestva. Ali je to tista prijaznost Nemcev napram Slovincem, o kateri ved-no kvasi „Štajerci“?

m Sv. Trojica v Slov. gor. Tukajšna čebelar-ska podružnica bo imela svoj občni zbor v nedeljo dne 20. okt po večerica-h v šoli. Čebelarji, pridite!

Ptujski okraj.

p Umrl je pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji v soboto dne 12. oktobra č. g. Sebastijan Kovačec, vpokojeni župnik zagrebške nadškofije. R. i. p.!

p Požar. V soboto dne 5. oktobra je začelo ob 5. uri jutraj goriti v tovarni za usnje trvdke Josef Pirich. Ogenj je uničil celo podstrešje, kjer se je su-šilo veliko kož. Ako bi bil najmanjši veter, bi lahko zgorel celi kos starega Ptuja. Mestna požarna bramba je s svojo parno brizgalnico dobro delovala. Posebno so se odlikovali vojaki pionirji, ki so takoj prihiteli na pogorišče in s svojim vstrajnim delom omejili ogenj. Misli se, da je počil nekotel, ki je tako povzročil ogenj. Škoda je večinoma pokrita po zavarovalnici.

p Lutrisvera na Ptuj je zopet napredovala za 8 odpadnikov. Vsled neke skrivnostne gonje je odpadlo 8 mladičev, ki so komaj dopolnili 14. leto. 3 odpadniki so uslužbenci Blanke-ta, kjer se tiska „Štajerci.“ Govori se, da je vse to delo učitelja Go-rdona.

p V Haložah se je letos nabrala izvrstna kap-ljica, ki ima ceno od 25 do 30 kr. in še višje! Kup-ci, pridite kmalu, ker je letos povsod le malo vina!

p Vičanci pri Veliki Nedelji. V tukajšnji ob-čini se dogajajo letos vedno nesreče. Kakor se je poročalo, je strela udarila 9. julija v hišo Alojza Do-večar in ubila ženo, zopet 19. m. m. je pa pri po-diranju nekega starega poslopja ubilo Franca Petek v Seniku. Teža celo strehe je padla nanj in mu zdro-bila glavo, bil je v par urah mrt. N. v. m. p. — V tukajšnji občini se je 30. m. m. vršila volitev žu-pana in svetovalcev. Občina je prišla v roke trezno mislečih mož, ne pa kakor so štajerčijanci mislili, da bi prišla v njihovo last. Zupanom je izvoljen g. Ivan Meško, svetovalcema g. Matjaž Medik in g. J. Hebar.

p Zetale. Orožnik Avg. Perc je dne 14. t. m. umrl na plućnici. Poroča se nam, da je bil ljubez-njiv in priljuden gospod! Bodi mu zemljica lahka!

p Sedlaček pri Ptuj. V pretečenem mesecu smo imeli v naši občini volitev novega župana in pa dveh občinskih svetovalcev. Zupanom je izvoljen mlad, skrben in naroden mož Anton Vogrinec; čast občinskih svetovalcev pa se je podelila Antonu Merc in Lovru Drevenšek. Tako so zdaj te občnske vo-litve končane, katere so se 4. oktobra lanskega leta pričele ter niso izpadle že precej v začetku po volji

tukajšnjega krčmarja F. Mavšiča in bivšega orožnika A. Potočnika. Moža sta vložila pritožbo zoper prve volitve, a slavno pogorela. Ni hotelo biti, da bi prišla ona dva v odbor in da bi z njuno pomočjo zasedel njuni ljubček, bivši župan Štefan Horvat, vroči oboževatelj znanega orehovskega Vračka, županški stolec. Volileci so s to volitvijo jasno pokazali, da ne marajo v občinskem zastopu mož, kateri sebe v zvezde kujejo, druge ljudi pa zaničujejo. Novoizvoljeni odborniki pa se bodo brezdvomno skazali hvaležni napram volilecem za izkazano njim zaupanje s tem, da se bodo trudili bolje skrbeti za koristi občine in njenih prebivalcev. Pričakovati se tudi sme od pretežne večine sedanjih odbornikov, da si bodo prizadevali čuvati narodne pravice občanov proti domačim in tujim sovražnikom, da se bodo potegovali s svojim županom za napredek naših slovenskih zadev doma in tudi drugod, da se bodo osobito borili, pridobiti našemu slovenskemu jeziku doma in pri vseh uradih isto veljavo, katero uživajo drugi jeziki in katera mu pristoji po par. 19 državnega osnovnega zakona. Na tak način bodo posredno tudi podučeno vplivali na sosedne občine, da se bodo iste otresle pri prvi priložnosti vseh izkoriščevalcev in narodnih izdajic, katere hočemo v bodoče jasneje opisati. Bog in narod!

p Sv. Križ (tik Slatine). V čitalnici Bralnega društva se začnejo prihodnje nedelje dne 20. oktobra po večernicah redna predavanja. To nedeljo bode govoril č. g. kaplan Konrad Šeško. Udje in prijatelji društva, pridite polnoštevilno!

p Sv. Marko (nize Ptuja). Veliko se je govorilo po fari, da je neki upokojeni orožnik hotel obesiti svojo ženo. Pripovedovalo se je, kako ji je vrv okoli vratu dal, jo zadržal, pa se mu je še ona ob pravem času zmuznila in je pobegnila — v Egipt. To govorico poslušal je štiriletni fantek nekega gospodarja in je hotel poskusiti istotako. Vzel je vrvice, zadržal jo svoji dveletni sestrici okoli vratu in jo je začel vlečiti na vrvice po vrtu tako, da bi se bilo dete kmalo zadušilo, ako ne bi domači zapazili nevarnost. Starši, pazite, kaj pred otroci govorite!

p Sv. Tomaž (blizu Ormoža). Neznani uzmoviči so dne 9. t. m. ukradli posestnici Mariji Škerlec lepo plemensko svinjo vredno 70 K. Enak slučaj se je prigodil pred tremi tedni pri njenem sosedu Martinu Majcenu.

p Kmet. bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj priredi dne 27. t. m. v prostorih nar. čitalnice v Ptuj gledališko predstavo „Milnar in njegova hči“, šaloigra v petih dejanjih; na to prostoro zabavo z raznimi zanimivostmi, ki se še objavijo, ker je čisti dobiček namenjen v prid društvene knjižnice in je ta za izobrazbo in napredek Slovencev v neposredni bližini Ptuja elementarne važnosti, opozarja se vse narodno čuteče, za naš blagor vnete Slovence v Ptuj in okolici, da stori dne 27. t. m. vsak svojo dolžnost in se more mislo čvrsto napredujoče društvo gnetno in moralno ojačiti. Na evidenje tedaj dne 27. t. m. v nar. čitalnici ptujski.

Ljutomerski okraj.

1 V Cezanjevih je dne 2. oktobra obhajal g. Franc Dunaj s svojo blago soprogo Marijo 25letnico poroke. Slavljenec je vzgleden gospodar, eden prvih čebelarjev ter odbornik raznih društev. Se mnoga leta!

1 Gornjeradgonski okraj. Trgatev je bila boljša kakor se je pričakovalo. Še celo izabeha je izvrstna. Trgovci se bodo morali potruditi, da se o pravem času zglase.

1 Na ptujski cesti stoji kamnen križ, spomin na pomor ali na kužno bolezen, ki je v tem kraju razgrajala. Ta križ je postavljen na prostoru, kjer so takrat pokopavali mrljice, kakor to svedočijo mnoge številne izkopane človeške kosti. Ta spomenik nekdanjih časov je v nevarnosti, da se podre, zato bi bil skrajni čas, da grajski gospod križ popravi ali pa to preskrbi zgodovinsko društvo. Sicer pa je tudi nevarnost, da se kdo ponesreči, ker stoji ta križ tik ceste.

1 Vojaško veteransko društvo pri Sv. Križu na Murskem polju priredi tobole dne 27. oktobra t. l. v gostilni g. Jureša. Začetek ob 6. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za stroške nove društvene zastave. Med edmori udarjajo križevski tamburaši. K mnogobrojni udeležbi vabijo vsa bratska narodna društva in vsakega vodstvo.

1 „Podporno društvo Frano Jožefove šole v Ljutomeru“ preloži na 20. t. m. namenjeno šolsko tombolo na 8. novembra ob šestih večer pri g. Vaupotiču.

Slovenjgraški okraj.

Š Smarski okraj se vzbuja. V kratkem času začnejo posloovati nova izobraževalna društva v Št. Vidu, v Šmarju, na Sladkigori, pri Sv. Petru na Medvedovem selu in v Zibiki, torej kar pet društev, ki so bila povsod že davno potrebna. Novo živahno življenje se nam obeta. Veselimo se posebno, da se tako krepko vzbuja naša mladina. Še letos bomo tudi pri nas imeli več mladeniških in tudi dekljskih zvez.

s Iz Škal. V četrtek dne 3. vinotoka smo spremili k večnemu počitku gospodično Cecilijo Lempl, kuharico pri g. dekanu. V najlepših letih morala je zapustiti ta svet. Kako spoštovana in priljubljena je bila pokojnica, je pričal njen lep pogreb. Spavaj v miru!

s Škale. Tombolo priredi „Kmetijska zadruga“ v nedeljo, dne 21. oktobra 1907 v gostilni g. Nareksa, p. d. Vaga v Škalah. Začetek ob 8. uri popoldne. Po tomboli ljudska veselica s šaljivo licitacijo in drugimi zabavami. Čisti dobiček je namenjen za nakup kmetijskih strojev! Šaleščani! Z ozirom na dober namen prireditve in na krasno dobitke, katere nudi tombola, Vas k obilni udeležbi najljubšeje vabi odbor. — V slučaju slabega vremena se vrši tombola v nedeljo dne 27. oktobra.

Konjiški okraj.

k Poslanca Piška si liberalci privoščijo skoro v vsaki številki. Ker mu ne morejo nič očitati, pa začnejo po liberalni navadi z lažjo. Pišejo, da ni imel nobenega shoda v Konjicah. Našim kmetom je še gotovo v spominu krasen shod, katerega je imel poslanec Pišek pred kratkim v Konjicah. In od tega časa ni minilo niti pol leta. Seveda se takrat ni na ta shod prikazal noben liberalci. Kaj pa mislite, taki gospodje, pa bi naj šli na kmečki shod. Ti gospodje so samo takrat prijatelji kmeta, kadar potrebujejo njegove glasove, sicer mu pa še ne privoščijo belega ovratnika v nedeljo!

k Konjice. Trgatev se je vršila pretekli teden v najlepšem vremenu. Pridetek je izvrsten, tako da se liter že sedaj plačuje do 50 v. Tudi z drugimi pridelki smo večinoma zadovoljni, le črvi so krompirju po nekod mnogo škodovali. — Kakor se čuje, bode v prihodnje nedeljo popoldan v Narodnem domu shod liberalne Narodne stranke. Sam general dr. Kukovec bo prišel pogledat svojo armado, katere pri nas med zavednimi kmeti ni. Naj le pride, se mu ne bo nič boljše godilo, kakor zadnjič Glaserju pred volitvami. Dajte si no že enkrat za vselej dopovedati, da vaše liberalne stranke v Konjicah ne maramo. Mi že vemo, komu zaupamo. Ne delajte zdražbe med Slovenci, ker imamo skupnega zakletga sovražnika, nemškutarskega štajercijanca, ki hoče najbrž zopet poskusiti svojo moč pri prihodnjih deželnozbornih volitvah. Gotovo se je v ta namen pred kratkem osnovalo nemško (bolje štajercijansko) politično društvo za konjiški okraj. Če liberalna Narodna stranka tudi misli na kaj takega, bo krivda zadelala njo, če bomo šli oslabljeni v boj. Zapomnite si to!

k Iz konjiškega okraja. „Domovina“ v zaporednih dopisih in noticah iz Konjic zopet tarna in jadikuje, da v konjiškem okraju Narodna stranka nič ne dela. Kmečka zveza tuti nič, le Nemei se organizirajo in delajo. Seveda je tega zopet kriva le S. K. Z. in nje poslanec Pišek („Domovina“ št. 118). Pa celjska tetka je zelo pozabljiva, ker ne ve več, da je državni poslanec Pišek imel dobro obiskan shod v Konjicah kmalu po odgodenju zasedanja državnega zbora, da so se takrat osnovali pododbori S. K. Z. za vse občine konjiškega okraja, in sklenile ter sprejele važne resolucije. Pozabila je, kako se je hudovala nad delovanjem političnega društva takoj po tem lepem shodu (glej „Dom.“ št. 86, 26. jul. t. l.) ter mu celo oblastno prepovedala pravico posluževati se slovenske trobojnice, za katero se je moralo politično društvo že toliko bojevati, kakor bo še menda v spominu sedanjim konjiškim liberalcem. Nekdanji „Domovini“ priznamo njeno neustrašno delovanje v narodnem boju, a podlo hinavstvo je za sedanjio „Domovino“ in njene konjiške dopisnike, da vedno in vedno podirajo delovanje našega političnega društva z neosnovanimi napadi in očitanji pri narodnem delu. Kdo pa je kriv, vi konjiški liberalci, da se je konjiški trg bočil od okolice, da je sedaj najhujše nemškutarsko gnezlo — s svojo občino, kdo je kriv, da se je zidala nemška šola, kdo je kriv, da na slovenski (!) šoli poučujejo nemške (!) moči, kdo, odgovorite odkritosrčno, potem pa pišite za narodnost. — Zaupni shod sklicuje Narodna stranka v nedeljo v Narodni dom, javnega shoda si ne upa, ker se skriva pred lučjo in resnico. Bomo videli, kakšna bo tista tesna organizacija Narodne stranke v konjiškem okraju in pa tesna stanovska združitev kmetovalcev, menda bo oboje res prav tesno!

k Zreče. Narodna liberalna stranka napoveduje po plakatih javen shod prihodnje nedelje ob 8. uri zjutraj v Dobnikovi gostilni pod mamljivim imenom gospodarski shod. Kmetje, le udeležimo se tega dohtarsko-gospodarskega shoda, ter jim povejmo, da se dohtarjev s pasjim bičem nič ne bojimo, da pa tudi z njimi nič skupnega ne maramo, ker smo in ostanemo zvesti in stanovitni pristaši Slov. kmečke zveze!

k Bralno društvo za konjiško okolico priredi 27. t. m. v nedeljo pred sv. apost. Simonom in Judom, podučno predavanje v društvenih prostorih. Govori potoz. učitelj g. Gorican. K obilni udeležbi vabi odbor.

Celjski okraj.

c Petindvajseto leto svojega odlikovanja je 10. t. m. nastopil dosluženi nadučitelj gospod Zdolšek, sedaj posestnik v Gaberju pri Celju. Dne 10. okt. 1883. namreč so mu v šolskem poslopju pri Novicerkvi slovesno na prsi pripeli srebrni zaslužni križec s kronico. Naj ga nosi še mnoga leta!

c Mozirskemu dopisovalcu liberalne starke „Domovine“ odgovorjamo na njegov napad zaradi notice o smrti g. Goričarja to-le: Dotično notico smo povzeli iz „Tagespošte.“ Temu listu pa to obvestilo ni nihče drugi poslal kakor kakšen pritrdjen liberalci, ki se je hotel na ta neumesten in neumen način šaliti. Sploh pa imajo tamošnji liberalci navado, da večkrat neresnične vesti pošiljajo listom. Opominimo na zadevo, ki se je vršila pred šestimi leti in ki je tudi izhajala iz liberalnih vrst. Tako počenje se samo obsoja in kaže liberalno nesramnost, ki se na ta način šali, v pravi luči. Fej vam!

c Liberalni profesorji bežijo pred liberalnimi dijaki. Celjska osmošolca Gradjsnik in Radej, glavna sotrudnika liberalnega dijaškega lista „Svobo-

da“, sta iz strahu pred preiskavo izstopila iz celjske gimnazije in se podala na ljubljansko gimnazijo, ki je v zadnjem času postala pribežališče celjskih grešnikov. Predzadnjo soboto sta obhajala v Narodnem domu s svojimi tovaršji othodnico, pri kateri so bili ti svobodni gospodiči tako razposajeni, da sta jih morala dva enakomislečasslovenska profesorja miriti. Toda dijaki, jezni, da jih profesorja motita v svobodi, postali so tako svobodni, da sta jo profesorja urnih krač odkurila iz Narodnega doma in šla premišljevat sadove svojega delovanja.

c St. Jurij ob juž. žel. Liberalni list „Domovina“ v Celju je letos enkrat pisal, da gospod Jože Drofenik nemškutari v c. kr. kmetijskih podružnicah. Če bi bil to pisal „Slovenski Gospodar“, koliko bi bilo pisanja po „Narodnem Listu“ in očitalo bi se, da napadamo kmečko organizacijo, da smo proti kmečkim koristim itd. Mi pa konstatiramo, da je jedaj „Domovina“ vendar enkrat resnico pisala, samo na to je pozabila, da gospod Jože Drofenik pod firmo c. kr. kmet. podružnice tudi neumorno in z velikansko skrbjo agitira za Narodno stranko. Če se bode gospod Jože Drofenik c. kr. kmetijsko podružnico zato porabljal nadalje, mu bomo pa v „Slov. Gospodarju“ še kakšno vrsto posvetili o njegovih agitacijah. Za danes samo to: gospod Jože Drofenik hoče biti vredni brat g. Andreja Drofenika, ki je kandidiral na programu ptujskega „Štajerca!“

c Dobrna. (Na naslov g. fil. Ivana Prekoršeka v Prekorju pri Celju.) Čudom smo se morali čuditi vrsticam v 109. šte. „Domovine“, pod katere je g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju zapisal svoje ime. Če smo te besede prav razumeli, dolži g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju Dobrnškega dopisnika „Slov. Gosp.“, da popolnoma neosnovano dolži g. fil. Ivana Prekoršeka v Prekorju pri Celju, kakor da bi bil on — namreč g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju — pisal notico v „Slov. Narodu“, v kateri notici se, kakor sam priznava g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju, napada neosnovano Dobrnške Slovence zaradi samonemškega poštnega pečata na Dobrni. G. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju! Blagovolite še enkrat prečitati dotične besede v šte. 43 „Slov. Gospodarja“, in če najdete tam, da Dobrnški dopisnik dolži g. fil. Ivana Prekoršeka v Prekorju pri Celju, da je pisal dotično notico v „Slov. Narodu“, pa dobite vi mažo za brke, katero smo obljubili narodovemu dopisniku iz vojniške okolice. Saj vendar ne moremo misliti, da bi se g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju smatral v vojniški okolici edino možnim, spisati kako notico v „Slov. Narod.“ Torej, g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju! Ne jezite se nad Dobrnškim dopisnikom „Slovenskega Gospodarja“, ker se ni nikdar dolžil v „Slovenskem Gospodarju“, torej tudi v 43. številki ne, da bi bil g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju pisal notico v „Slovenskem Narodu“ o samonemškem poštnem pečatu na Dobrni. Dobrnški dopisnik „Slov. Gosp.“ je govoril samo o dopisniku „iz vojniške okolice“, kakor ga imenuje sam „Slov. Narod.“ Obrekovanje in sumničenje je torej kje drugje. Kje? To naj preiskuje g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju. Pustite, g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju pri miru tudi prižnico, mariborsko bogoslovje, krščansko-socialne kurze, zakaj o vsem tem so pisali že pametnejši ljudje, kakor je g. fil. Ivan Prekoršek v Prekorju pri Celju. — Pri tej priložnosti bi bilo morebiti uместno, nasvetovati dopisniku „Slovenskega Naroda“ iz vojniške okolice — pa nikakor ne g. fil. Ivanu Prekoršku v Prekorju pri Celju, naj bi se o priliki potrudil za dvojezični napis na gostilni Kos-chuch. Saj je Škofjaves tudi v vojniški okolici, torej dotičnemu dopisniku bližje nego Dobrna. Upamo, da s temi besedami g. fil. Ivanu Prekoršku v Prekorju pri Celju ne delamo nobene krivice, ampak ravno nasprotno, da mu storimo veliko uslugo, da se v prihodnje ne bo praskal tam, kjer ga nič ne srbi.

c Mozirje. Dne 2. oktobra je prinesla „Domovina“ dopis o slavnosti požarne brambe. Ta dopisun je neki štajercijanski narodni strankar iz Mozirja, kateri prav debelo laže in mene podpisane prav podlo obrekuje. On piše, da sem prodajal svojo modrost in v mojem govoru napadal savinjskega Sokola. To je podla laž! Ako sem jaz prodajal svojo modrost, zakaj pa si je nisi ti nekoliko kupil, ker ti je še veliko manjka. Očita mi tudi, da ne delam požarni brambi nobene časti, in da moje delovanje vedo ceniti napredni Mozirjani. Oho, ti si gotovo tudi vrl naprednjak, saj je nam dobro znano, kje ti napreduješ! Pri nekem društvu so te izbacili! Svetujem ti, da pometas smeti pred svojim pragom, ker ne delajo mozirskem trgu nobene časti.

Anton Breznik.

c Izjava. Z ozirom na notico „Narodnega Lista“ in „Domovine“ izjavlja podpisani odbor, da je popolnoma neresnično in iz trle zvito poročilo omenjenih dveh listov, da so celo odborniki „od duhovnikov ustanovljenega izobraževalnega društva“ glasovali za Jezovnikovo zaupnico; kajti resnica je, da ni noben odbornik glasoval za to zaupnico. Odbor bralnega in izobraževalnega društva v Gornjemgradu.

c Smarje pri Jelšah. Zadnjo nedeljo smo obhajali ustanovno slavnost katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v hotelu g. Habjana ob mno-

gobrojni udeležbi. Zbor je otvoril organist Zelič, Marija Novak pa je deklamovala navdušen pozdrav. Nato je v daljšem govoru g. župnik Gomilšek pojasnil namen in veliki pomen novega društva in vspodbujal zlasti navzočo mladino, naj v velikem številu pristopi k izobraževalnemu društvu, ki je že davno bilo potrebno šmarski župniji. Kaplan Ilc prečita društvena pravila. Nato je takoj čez 50 udov pristopilo k novemu društvu. Mladenič Janez Čakš s krepkimi besedami poziva svoje tovariše na delo pri izobraževalnem društvu. Mladenka Ana Vrečko čvrsto deklamuje pesem „Slovenkam“, Marija Novak pa v iskrenem govoru povdarja, kako potrebna je izobrazba tudi dekletom, in da si hočejo šmarska dekleta pri novem društvu osnovati svojo dekliško zvezo, da jih bo vneerala za rodoljubno delo. Navdušeno smo odobravalni nastop in lepe besede naše mladine. Tako je prav! Ko drugod tako lepo delujejo mladeniči in dekleta za narod in za lastno srečo, treba je, da jih posnemamo tudi v šmarskem okraju. Ta prvi zbor novega društva nas je prepričal, da imamo v svoji sredi mnogo zavednih mladeničev in rodoljubnih deklet, ki bodo vse svoje mlade moči posvetile društvenemu procvitu. V odbor so bili izvoljeni: Jožef Čuješ, Jan Čakš, g. Kaplan Fr. Cerjak, Avg. Copf, Drag. Zelič, Ferd. Skale in Jože Stoklas, za računsko pregledovalca pa Fr. Skale in Matija Jecl. Društvo je pristopilo k S. K. S. Z. v Mariboru. Domači pevski zbor je vmes zapel več lepih pesmic. Društvena knjižnica začne poslovati v nedeljo 27. oktobra. Rodoljube, zlasti naše rojake, prosimo podpore, zlasti v knjigah. Novemu društvu želimo najlepšega napredka pri širjenju katoliško-slovenske izobrazbe.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Ustanovni občni zbor katoliškega slovenskega izobraževalnega društva za našo župnijo homo obhajali v nedeljo 27. oktobra.

c V Mozirju se je ustanovilo novo, jako važno društvo, pod imenom „Pasji lovc“. Posrečilo se jim je že dva vstreliti, enega pa samo poškodovati. Lastnik psov pa je dobil za prvega 40, za drugega pa 80 kron, za tretjega se ni zahtevala odškodnina. Ta govorica se širi po Savinjski dolini.

c Za gospodinjstvo šolo in druge zavode šolskih sester v Celju so vplačali kot ustanovniki: Marija Grah, posestnica v Liscih pri Celju 100 K, Peter Majdič, posestnik paromline v Celju 80 K, Ant. Lednik, župnik v Liscih 80 K, Neimenovan v Zalcu 80 K, Valentin Mikuš, župnik v St. Jurju ob j. ž. 80 K, Franc Zdošek, župnik v St. Jurju pod Taborom 80 K, Filip Jakob Bohinc, kanonik v Braslovčah 80 K, Franc Dolenc, posestnik v Celju 80 K, Elizabeta Dolenc, posestnica v Celju 80 K, kot redni udje: Friderik Kukovič, župnik na Doberni, Anton Fischer, župnik v Mozirju, Anton Kolar, župnik na Kebju, Gregor Presečnik, župnik na Frankolovem, Jožef Tombah, župnik v St. Petru, M. bal Šket, župnik v Lohi, Alojz Novak, župnik v Spitalu. Franc Gundeč, župnik pri Sv. Mihelu, vsi po 4 K, župniki Franc Zmazek pri Sv. Benediktu 5 K, Jernej Vurkec v Dobju 20 K, Matija Frece v Petrovčah 10 K, Jožef Sovič v Slov. Gradcu 10 K, Terezija Vizjak, kuharica v Celju 7 K. Zaupne osebe so vposale: Ana Kot v St. Petru v Sav. dol. 217 K 20 v, Amelija Klobasa pri Sv. Benediktu v Sl. gor. 19 K, Julia Rotart v Framu 15 K, Križan Pavla v Šmarjeti pri Celju 125 K z ustanovno g. Majdiča vred, Zofija Lukman v St. Jurju pod Tab. 102 K (z ustanovno g. žup. Zdoška vred), Lešnik Marija v Framu 16 K, Gaber Jožef v Trnovljah pri Celju 81 K, Grobelnik Rozalija na Lopati pri Celju 55 K 20 v, pri igri „Ciganški Janoš“ na Dobrovi pri Celju 8 K 80 v.

Katol. podporno društvo v Celju.

Brežiški okraj.

b Za občino Brezje je deželni poslanec dr. Jankovič vložil predlog za podporo. Občina Brezje je vsled raznih uim zelo mnogo trpela.

b Sevnica ob Savi. V Sevnici imamo dve šoli. Šestrazredno utrakovno (s slovensko-nemškim učnim jezikom) in trirazredno nemško-sulferajnsko. Mislimo bi torej, da mora spoznati vsak človek, katerega še ni zapustila pamet popolnoma, da se otroci v šestrazredni šoli veliko več naučijo, kakor v trirazrednici. Vendar pri nas se najdejo stariši in takih je veliko, ki svoje otroke pošiljajo v sulferajnsko šolo, samo da bi se naučili po njih mnenju par besedico blažene nemščine. Okoli 150 otrok je vpisanih letos v sulferajnsko šolo. Pa niti 10 res nemških otrok ne najdemo med temi. Pač žalostno za popolnoma slovenski kraj! Nekateri stariši se izgovarjajo s tem, da otrok, posebno fant pri vojaki, z nemščino lažje napreduje. A prosim vas, na Zgornjem Štajerskem na primer znajo vsi fantje nemški, ker so rojeni Nemci, ali mislite, da zavoljo tega takoj vsi korporali postanejo pri vojaki? Kaj še! Navadno jih prekosijo naši slovenski fantje. Brihtna glavica torej stori, ne pa nemščina, da človek napreduje. Drugi se zopet bojijo fabriške gospode in zategavoljo pošiljajo svoje deca v nemško šolo. To se godi posebno v Šmarju. Stariši, osrčite se vendar, saj vas ne more siliti nihče, kamor bi vi morali pošiljati svoje otroke v šolo. Ako ljubite svoje otroke, morate gledati, da bodo res kaj znali. Pravo znanje pa se doseže le na podlagi maternega jezika. Tudi nemščina se bode v slovenski šoli naučila, kolikor je potrebno. Slovenski stariši, zdaj je še čas, vzamite svoje otroke iz nemške šole in pošljite jih v slovensko! Sicer se lahko zgodi, da se bode enkrat še kesali, ko vam bodejo plačila za vzdrževanje nemške šole naložena na ramena, kar se je enkrat že komaj preprečilo. Glejte, da takrat vaš kes ne bode prepozno!

b Kapele pri Brežicah. Tukaj se je ustanovilo katoliško slovensko izobraževalno društvo, ki je na svojem ustanovnem shodu dne 13. okt. t. l. izvolilo sledeči odbor: K. Fresker, predsednik; Fr. Štraser star., podpredsednik; Jože Krošel, tajnik; J. Urek,

njegov namestnik; Fr. Štraser ml., blagajnik; A. Vebler, njegov namestnik; A. Urek, knjižničar; A. Požar, ter M. Volčanik, rač. pregl. Društvena soba je v župnišču. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo po večernicah. Mlademu društvu krepko rast!

b Dobje pri Planini. No, zdaj pa imate! Pulko se je opral v „Štajercu“, vsi mu verujejo. Ha, ha, ha! Zdaj pa imate, kar ste iskali. Vsak teden si dobro privošči svojega župnika v „Štajercu.“ Pohrustal bi rad vse duhovnike. Dober tek! Verjamemo Pulkotu, da se jezi, ker ne bo več dolgo v Dobjem. Korajžo pa ima v „Štajercu“; ne upa si podpisati takih neresnic! Pri občinskih volitvah bo imel tako večino, kakor pri Zurmanovem shodu. Na napade in neresnice v „Štajercu“ mu ne bomo odgovarjali, ni vredno. On pač ne zna drugače, dobil bo že od drugod primeren odgovor. Da je nova hranilnica in posojilnica v Dobjem na pravem mestu, se spozna iz napadov nemškutarskega „Štajerca“ na njo. Nikar se revež tako ne jezi in ne vzdihuj, jeza škoduje, vsaj imajo podrugod še tudi kronice. Dokler je še Pulko v Dobjem, še lahko izbrihta načelnika Dernača, da prevzame pozneje tudi opravila tajnika in kasirja pri svoji posojilnici. Ali ne bo to modro? No, kaj hočete še več?

b Gospodarsko bralno društvo v Kozjem priredi v nedeljo, dne 20. vinotoka v gostilničnih prostorih gospoda Franca Gučka igro „Pravica se je izkazala“ z ljudsko veselico, petjem, govori in šalivo pošto. Začetek točno ob štirih popoldan. Vstopnina 20 vin. Preplačila se bodo hvaležno sprejemala K mnogobrojni udeležbi vabi vse prijatelje društva odbor.

Drobtinice.

d Izseljevanje v San Paolo, Brazilija. Izseljenci, ki so namenjeni v San Paolo, se naj opozore, da so tam razmere prej ko slej slabe. Avstrijci se ne morejo navaditi življenjskih in stanovanjskih razmer, kakor uči skušnja. Živila na kavinih nasatili so pa poleg tega še tako draga, da je jako težko, si kaj prihraniti. Niso redki slučajji, ko se niti toliko ne zasluži, da se izseljenci morejo preživeti. Le poljedelci z rodbino, ki so popolnoma zdravi in se ne ustrašijo najhujšega dela, in ki prinesejo seboj najmanj 1000 kron, lahko upajo nato, da se skromno prežive. Brezplačno se vladno zemljišče v San Paolo ne dobi. — Družba sv. Rafaela.

d Opeharjeni. V Monakovem se je dogodil slučaj, ki zelo spominja na častnika Köpenicka. Vojak Jožef Iseken od 59. polka poljskega topništva je pobegnil od vojaških vaj in je z izjavami, da je pri osmem armadnem zboru nastala konjska kuga in da se zato čete vračajo, povsod pripravljaj stanovanja. V vasi Hardt, kakor tudi v drugih krajih v monakovski okolici je znal s svojim pogumnim nastopom varati policijske oblasti, tako da so mu dali več policijskih uradnikov za pomoč pri njegovem poslu. Na vrata je pisal, kakor je to običajno, število vojakov, ki bi imeli priti in zaradi tega so ljudje nakupovali mnogo mesa in drugega živeža, da bi mogli vojakom pošteno postreči. Vse je željno pričakovalo vojakov in zvečer je mrgolelo pešcev, kolesarjev in voz, ker je begunec napravil tudi prenočišče za vojake pod prostim nebom. Ko pa vojakov ni bilo in je bilo vedno jasnejše, da so sli varavalec na lim, je nastal splošen smeh. Vojaka so izročili okrajnemu glavarstvu in tam pričakuje zdaj kazni.

d Sivanka v sren. Neki 23-letni mož je pri nakladanju drv začel naenkrat močan zboldaj na levi prsni strani. Ko je stvar preiskal, je našel v sukni tretjino sivanke z ušesom ter spoznal, da se je pri pritisku odlemlila in da je moral odlomljeni del tičati kje v prsih. Bolečine pri dihanju so ga napeljele, da je poskal zdravnika, kateremu pa se ni posrečilo, naji sivanko. Pojavljale so se omotice, njegovo stanje se je vedno bolj slabšalo, zato so ga pripeljali na kliniko v Jeni. Tu so zdravniki spoznali, da mora biti ranjeno srce, odstranili so bolniku nekaj reber, da je bilo srce vidno. Na srečo so našli dve veliki rani, prva je bila en, druga en in pol centimetra dolga. Obe rani so zašili, srce se je med tem delom parkrat ustavilo. Tak slučaj ranjenega srca je zelo redek, navadno je samo po en del srca ranjen, tu sta bila ranjena dva, poleg tega so bile rane že ognojene, tako, da so morali odstraniti pol litra gnoja. Iz tega slučaja spoznavamo, koliko more pretrpeti srce zdravega, mladega človeka.

Smešnica. Pijanec (se opoteka domov grede in mrmlja sam za-se): Je pač sleparija dandanes na svetu! Pravili so mi, da en kozarček vina okrepi človeka, jaz sem jih pa popil petnajst, pa sem tako oslabil, da ne morem naprej.

Književnost.

š Kmečka posojilnica, spisal Andrej Zmave, potovalni učitelj za kmetijsko zafratništvo. Knjiga ima namen, poučiti priprosto ljudstvo o važnosti kmetijskega združništva, zlasti pa posojilnic, oziroma Rajfajznov. Pozdravljamo jo, ker je zares priprosto in poljudno pisana. Priprečevalno opisuje pisatelj o potrebah kmečkih posojilnic in pikro obsoja vse sovražnike Rajfajznov. Najbrže pač govori pisatelj iz lastne skušnje; ne dvomimo, da velja celjski Zadrudni zvezi tele besede: Tudi najboljša stvar ima svoje sovražnike. Te delimo v ta-

ke, ki vedoma razširjajo neresnice iz sličnih nagibov, da begajo neuko ljudstvo, in pa v take, ki iz nevednosti nasprotujejo pravzaprav svojim lastnim koristim. Prve je treba razkrinkati, druge pa podučiti. V lastni pomoči kmečkega posojilništva vidi pisatelj največjo dobroto za kmeta, ker ne nastavlja posojilnice te vrste toliko uradnikov in ne rede trolov in zajedalk. Obširno nam pisatelj pojasni tudi pravila, poslovanja in navodila. Knjigo priporočamo povsod za pouk, dasi tupatam jasno spoznamo, da pisatelj nehoče dela po ovinkih za graško Zadrudno zvezo. Mi pisatelju tega ne zamerimo; toda vemo od svojih pristavev, da se bode vedno bolj izogibali graške Zadrudne zveze, ker je nemška, in da se bode poprijemali ljubljanske, katera je že osnovala krajinsko štajersko Zadrudno zvezo, ki postane, kakor hitro se ojači, samostojna, docela ločena od znane celjske, ki je pod vodstvom liberalnega gospoda Jošta. Knjižica se dobi pri pisatelju (Gradeč, Brockmannngasse 118) proti preplačilu po 1 K s poštino vred. Ako se naroči najmanj 10 komadov, stane komad s poštino vred le po 90 v.

Naredno gospodarstvo.

† I. slov. društvo perutinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Trzinu priredi dne 27. oktobra 1907 ob 10. uri zjutraj v dvorani Mestnega doma v Ljubljani shod vseh slovenskih perutinarjev in rejcev vseh malih domačih živali, ter vabi vse svoje člane kakor vse zanimance slovenske malozivnorej, da se istega udeleže v najobilnejšem številu.

g Davek za zvišano vrednost. Razne nemške mestne občine so že vpeljale davek na zvišano vrednost zemljišč. Razlog za ta davek je jako jasen in pravičen. Če pridobi kako zemljišče po razvoju občine večjo vrednost, je posestnik toliko bogatejši, a zasluga ni njegova, ampak dobiček je plod dela cele občine. Zato je pravično, da se ta zvišana vrednost obdači in tako vsaj deloma pride celoti v korist. Večinoma se začne davek, ako presega pri izpremembi posesti sedanja vrednost za 10% vrednost, ki jo je imela posest pri zadnji izpremembi. Tudi v Berlinu se je predlagal tak davek, in zdelo se je, da so mu mestni očetje naklonjeni. A pri glasovanju je bil predlog odklonjen.

g Na preštih se je pojavila v Goriški okolici neka čudna bolezen. Žival onemore, pade in pogine. Več prešičev je tako poginilo. Vzroke iščejo v tem, ker je prevroče in svinjakih.

g Konjereja. V Pragi je zboroval shod čeških konjerejev, ki je sklenil sledeče resolucije: 1. Vsakemu posestniku bodi svobodno gojiti take konje, kakor sam hoče, t. j. ki so mu gospodarsko najkoristnejši in ki jih more najboljše prodati. Nobena pasma se ne sme ljudstvu vsiljevati in žrebec domačih plemen se ne smejo zapostavljati kakih tuji pasmi. 2. Naj se odpravijo vse državne žrebčarne, ki imajo samo na Češkem čez pol milijona primanjkljaja in vsi žrebeci naj se dajo v rejo kmetom. Denar, ki se prihrani, se naj porabi za podporo konjerejev. 3. Pri licenciranju žrebcev ali pri dovoljevanju, ali sme kdo držati žrebce, naj odločujejo zaupniki konjerejev in živinozdravniki, ne pa častniki, ki po navadi nimajo pojma o tem, kakšni konji so za gospodarja najboljše in se najdražje prodajo. 4. Vojno ministrstvo naj boljše plača vse konje, ki jih kupuje za vojsko. Če tovarnarji in milijonarji z velikim dobičkom prodajajo državi svoje puške in topove, naj se ne zahteva od kmeta, da bi on dal konja ceneje, kakor njega samega stane, posebno zato ne, ker tak lahke, plemeniti konj ni kmetu za nič, ako ga erar ne kupi.

g Začnimo s prodajo jaje na kilogram! Gotovo bode ta ali oni, ko prečita gorenji naslov, zmajal z glavo ter rekel: No, pa že zopet ena!? Seveda me to nikakor ne oplašči, da bi ne trdil, da je prodaja jaje na kg najboljši način, spraviti jajca v denar. Znano je, da je teža jaje zelo različna in da doseže večja ali manjša jajca, če jih prodajamo po posameznih komadih, cene, ki odgovarjajo le več ali manj teži dotičnih jajc. Rekel sem „več ali manj.“ Vidite, zgodi se lahko, da je ali prodajalec ali kupec pri prodaji ali kupovanju jajca komade prikrajšan, ker gredo vsa jajca, velika in majhna, v eno in isto košaro ter imajo tudi vsa enako ceno. Ker je pa gotovo vsak kokošar ustvarjen tako, da noče škodovati — četudi v neznatnem obsegu — niti sebi in niti drugemu, bi mu blagohotno svetoval, oprijeti se prodaje jaje na kg, kajti le tako je mogoče, da pride tako sam kakor odjemalec njegov na pot pravičnosti. Je pa še eno, kar bi bilo zlasti pri nas jako dobro sredstvo za pozdigo perutninoreje. Kmetovalec in druge rejce bi namreč prodaja jaje na kg napotila, rediti take kokoši, ki neso kolikor mogoče velika jajca, kajti jasno je, da da vsakdo rajši na kg 15 nego 20 ali morda še kaj več jajc. Imam izkaz neke nemške zadrage za prodajo jaje, iz kojega je razvidno, da je ista plačevala svojim članom za kg jajc meseca maja najnižjo ceno 90 h, za jajce nekako 6 h, a najvišjo meseca decembra 1 K 54 h, za jajce torej, če jih gre 14 na kg, baš 11 h. Na vas, slovenski kmetovalci, je torej ležeče, da pride naša perutninoreja na višjo, bolj dobičkanosno stopinjo, koji bi se takorekoč nehoče in nevede približevali vedno bolj in bolj na podlagi prodaje jaje na kg.

„Perutninar.“

Najnovejše novice.

Nagodba.

Vlada je včeraj predložila nagodbo med Avstrijo in Ogrsko. Glavne točke so sledeče: Carinsko trgovinska pogodba temelji na podlagi neomejene svobode gospodarskega prometa za notranjo in na podlagi popolne gospod. skupnosti za zunanjo gospod. in trg. politiko. Pri obrtni in industrijski politiki določa nagodba obrtno svobodo. Vprašanje železniških tarifov se je za Avstrijo znatno na boljše obrnilo. Užitninsko davčne določbe se uredijo na podlagi skupnega sporazuma med obema državama tam, kjer je to za varstvo enakih konkurenčnih razmer potrebno.

Nova živinozdravniška določila v nagodbi so mnogo boljše. Upati je torej, da bo odslej avstrijsko poljedelstvo obvarovano velike škode od strani ogrskega živinskega prometa, oziroma od onod zanesenih živinskih kug. Določbe so v glavnem sledeče, da se dovoljuje uvoziti zdrave klavne prešice iz neokuženih gospodarstev na konsumne trge in v javne klavnice pod pogojem, da se v teku osmih dni zakoljejo. Uvoziti jih v kraje, kjer ni trgov in javnih klavnice, je dovoljeno le, če se za to prosi za vsak posamezni slučaj in se ta živina zakolje pod živinozdravniškim nadzorstvom v treh dneh. Tako dovoljenja se dajo le, ako je izključena nevarnost kuge. Prešice za rejo pa se mora uvoziti le potom železnice, na podlagi dovoljenja za vsak posamezni slučaj in šele tedaj, ako se potom štiridesetdnevne opazovalne dobe dožene, da ni nevarnost, da bi se razširila kaka kuga. Če se pa vzlic temu zanese kuga, se lahko uvoz omeji na kuge proste kraje ali pa popolnoma prepove. Da se prepreči gobčena in parkljina kuga, se mora na živinskih trgih goveda za rejo in uporabo, predno se dovoli izvoz, natančno od živinozdravnika preiskati in posebiš zaznamovati, da je nemogoča vsaka pomota. Uvožena živina se pa mora tudi na kraju, kamor je namenjena in došla, od živinozdravnika dotičnega državnega ozemlja preiskati. Na Ogrskem poslujoči avstrijski živinozdravniški odposlanci imajo pravico kontrolirati, ali ogrske oblasti izvršujejo pri živini, ki se k nam izvažajo, živinozdravniško kontrolo, katera je dozdej bila neobvezna. Kar se tiče izvoza živine iz inozemstva, so se sklenile določbe, ki veljajo enako za obe državi polovici.

Ogrska se je zavezala glede ponarejanja vina in prometa z vinom se prilagoditi našemu vinskemu zakonu. Preprečilo se je dvojno obdačenje podjetij, ki raztezajo svoj promet na obe državi polovici. Ogrska je prevzela tudi jamstvo za državni dolg, za katerega je jamčila dosedaj samo Avstrija. Bančno vprašanje se ni rešilo, vendar se bo sklepal parlament, kaj se ima storiti, če se l. 1910 skupna banka razdruži. Glede kvote (skupnega plačevanja) se je določilo, da se takoj skliče kvotna deputacija, ki mora v štirih tednih določiti kvoto; če tega ne stori, se predloži novo kvotno razmerje, pri kateri se ogrski prispevek za skupne izdatke zviša za 2 odstotka, da Avstrija plača 63.6 in Ogrska 36.4 odstotka. — V državni zbornici začnejo razpravljati o nagodbi prihodnji torek.

Cesarju je bilo včeraj nekoliko slabši, ker se je pojavila zopet vročina. Proti popoldnevu je vročina padla.

Listnica uredništva.

Smartno, Vrbje, Golobuka: Prihodnji! — Loka: O zadevi bomo se informirali in potem priobčili. — Poljane: Mi si ne upamo! Kadar bo sodnija govorila, potem bomo tudi mi!

Loterijske številke.

Dne 12. oktobra 1907.

Triest	17	13	18	30	37
Line	17	1	11	10	12

Tržne cene

v Mariboru od 12. oktobra 1907.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		22	—	—	—
rž		20	50	—	—
ječmen		17	—	—	—
ovsa		18	—	—	—
koruza		17	—	—	—
proso		16	—	—	—
ajda		18	—	—	—
seno		7	50	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	80	—	—
krompir		—	6	—	—
sir		—	85	—	—
surovo maslo		2	50	—	—
maslo		1	68	—	—
špeh, svež		1	60	—	—
zelje, kislo		—	32	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
" " kislá		—	84	—	—
zelje	100 glav	6	10	—	—
jajce	1 kom.	—	8	—	—

Razglas.

Za polletni tečaj, ki se začne dne 2. januarja 1908 na deželni podkovski šoli v Gradcu, se bode podelilo na revne in uboge kovače deset deželnih ustanov po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo dopuščal prostor v zavodu), nadalje ustanove nekaterih okrajnih zastopov tudi po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdrav in telesno močan, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudskošolska izobrazba in najmanj dveletno bavljenje s podkovanjem.

Razven tega se mora vsak prošnik z rezervom zavezati, da bo po dovršenem pouku najmanj tri leta izvrševal svoj obrt kot mojster ali pomočnik na Štajerskem, oz. v okraju, v katerem je dobil ustanovo.

Prošnje se naj pošljejo na ravnateljstvo deželne podkovske šole v Gradcu z reverzom (zaveznim pismom), krstnim listom, domovnico, izučnim spričevalom, z zdravstvenim in šolskim spričevalom, potem delavsko knjižico, spričevalom o gmočnih razmerah in o npravnosti.

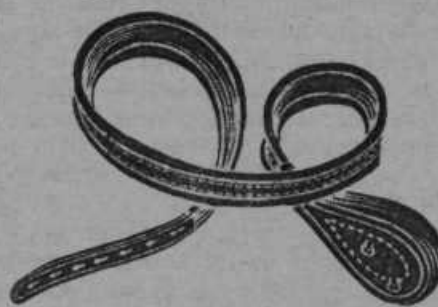
do 20. novembra 1907.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se radi udeležili tečaja, naj se oglašijo v teku prvih treh dni v začetku tečaja pri vodju. Seboj naj prinesejo dokazilo dovršene starosti 18 let, da so delali dve leti kot pomagati in dobro dovršili ljudsko šolo, potem izučno spričevalo ter delavsko knjižico.

Gradec, dne 7. okt. 1907.

Od dežel. odbora štajerskega.

Pase za kilo

s ali brez peresa, kakortudi vsake vrste

bandaže,

pase za trebuh, suspenzorije itd. Nadalje pase proti telesni za-

krivljenosti, umetne ude, držaje za pokončno hojo, izdeluje ceno v vseh večjih mestih monarhije izvežbani in od gg. zdravnikov priporočani

Franc Podgoršek,

bandažist (rokavičar)

344 (5)

Maribor, Burggasse št. 7.

Zaloga vseh predmetov za streženje bolnikom in gumi specialitet.

Ustanovlj. l. 1885.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovejšimi orkimi oskrbljena, prevzame vsa v nje stroko spadajoča dela, kakor: vsakovrstne formulare, pooblastila, dolžna pisma, tabele, blankete, ekspenzarje, pobotnice itd.

Za trgovce: cenike, okrožnice, letake, lepake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

Za razne korporacije in društva: pravila, letna poročila, pristopnice za člane, vabila na veselice :: :: :: i. t. d. :: :: ::

Koroška cesta št. 5.

Zahtevajte

zastoj, da se vam pošlje ilustrirani cenik z nad 1000 slikami.

Št. 365. Srebrna damska remontoar ura gl. 3 50

Št. 322. Srebrna remontoar ura gl. 3 50

Št. 337. Srebrna anker ura, 15 kamenov, gl. 5, trojni pokrov gl. 6 50

Št. 341. Srebrna anker ura, dvojni pokrov, 15 kamenov, zlati mehan gl. 7-9 50

Garancija več let.

Blago, ki ne ugaja, vzame se proti polni ceni nazaj.

Anton Kiffmann,

Slika 1 pol nar. veljivosti. Največja zaloga ur srebrnine in zlataga blaga. Eke art v vse dežele.

Maribor M. S. Štajersko.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo posluje od 1. septembra 1907 v svoji uradnici

na Glavnem trgu hiš. št. 5, I. nadstr.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo s 4½% obrestmi. Obresti se pripišejo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama in ga ne zaračuni vložnikom tako da ti dobijo od vsakih vloženih 100 K glavnice polnih 4 K 50 v obresti.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se na obrestih kaj zgubilo.

Posojila se dajejo le članom, ki pristopijo k zadrugi z deležem po 2 K, kateri je njihova last, in sicer na vknjižbo pri posestvih proti 5½% in 5½% in na osebni kredit proti 6½% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last in jih prenese na svoje ime (konvertira) proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 K.

V pisarni se sprejemajo vse tozadevne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne. Pojasnila glede posojil in drugih denarnih operacij pa se dajejo vsak dan razun nedelje med navadnimi uradnimi urami, t. j. od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Za pismena pojasnila naj se priloži v znamkah 20 v za navadno, ozir. 45 v za priporočeno pismo. **Poštna hranilnica čekovno št. 92.595; položnice za pašno hranilnico so na razpolago.**

Načelnstvo: Anton Cestnik, profesor v Celju, načelnik; Ivan Pon, profesor v Celju, prvi načelnikov namestnik; Franc Samec, posestnik in gostilničar na Ložnici pri Celju, drugi načelnikov namestnik, Jožef Kač, veleposestnik v Bukovčaklaku št. 84; Ivan Karba, posest. v Gaborju pri Celju, Franc Kmecl, hišni posestnik v Celju, Peter Kostlić, trgovec v Celju, Karol Koželj, posestnik v Bukovčaklaku št. 2, Franc Lipovšek, veleposestnik v Medlogu št. 2, Jožef Rebov, posestnik v Četu št. 9, pri Teha-jah odborniki.

Nad. orstvo: Mil. gosp. Franc Ogradi, opat v Celju, gg. dr. Ivan Benkovič odvetnik v Brezicah, dr. Lavoslav Gregorec, kanonik pri Novicerkvi, dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celju, Matevž Glinšek, veleposestnik in župan na Gornji Hudinji, Franc Nidorfer, v Vrbju pri Zalcu, Franc Zdošek, župnik pri Sv. Jurju ob Taboru.

